

A BM disznófarmja

(A kémfőnök vallomása a 4. oldalon)

Gumibot a KB-tagnak

(Új-Belgrádi életkép a 2. oldalon)

Zürichi tudósítónktól**A svájci szent tehén és mészárosai**

Melyik ország ma a legmilitaristább állam Nyugat-Európában? Erre a kérdésre Magyarországon tízezer ember közül talán egyetlen egy sem tudná megadni a helyes választ: Svájc.

Ugyan kérem, ne csináljunk rossz viccet! — mondhatná bárki. Már hogy is lehetne a semleges és demokratikus Svájc militarista? Pedig hát ez a valóság. A militarizmus szót természetesen, mint sok egyéb fogalmat Svájcban másként kell értelmezni. Svájc nem kíván senkit sem megtámadni, csak semlegességét és függetlenségét akarja a legkorszerűbb fegyverekkel felszerelt hadsereggel megvédelmezni, ha netán arra kerülne a sor. Ezért nagyságához képest aránytalanul nagy összeget költ évente a hadsereg felszerelésére és ennek életbevágó fontosságát állandóan hangoztatja a lakosság előtt.

Az átlag svájci polgár ma is abban a hitben él, hogy a II. világháborúban a két veszedelmes szomszéd, Németország és Olaszország csak azért nem támadta meg, mert már eleve tudta, hogy a svájci hadsereggel szemben bármiféle katonai vállalkozás kilátástalan. Az ún. „aktív szolgálat” veteránjai, akiket 1939—44-ig mozgósítottak, ma is találkozókat tartanak, melyeken emlékeznek a „veszedelmes időkre”, amikor készenlétben álltak a határon vagy az ország más fontos pontjain és vártak... de nem történt semmi. Pedig a gondosan ápolts puskák ma is ott állnak a lakásokban hirdelve a dicsőséget, hogy senkire sem kellett őket elsűtni.

Most azonban mégis történt valami hallatlan dolog. Ilyen csak a mai megromlott fiatalok fejében születhetett meg, olyan emberek agyában, akik akkor nem éltek és nem tudták, micsoda borzasztó dolog várnai a soha meg nem érkezett ellenség.

Az ifjú nemzedék néhány tagja kétségbevonta a svájci hadsereg további létjogosultságát. „Minek nekünk hadsereg? Eppen nekünk, a semleges országnak akkor, amikor a nagyhatalmak is világszerte csökkentik fegyveres erejüket? Ez ellen tenni kell valamit!”

Mit csinál egy jó svájci polgár, ha valami korszakalkotó

ötlet fogamzott meg a fejében? Megfogalmaz egy felhívást, le sokszorosítja, kiáll az utcárokra és aláírást gyűjt a járőrelőktől. Svájcban ugyanis minden polgárnak joga van ahhoz, hogy ha valamilyen fontos elgondolása van, melyet szeretne az egész országgal elfogadtatni, javaslatát népszavazás elé bocsáthassa. Egyedüli feltétele, hogy az ötlethez legalább 50 000 személy támogató aláírást kell összegyűjtenie. Ha megvan igazolhatóan az ötvenezer, kitűzik az országos népszavazás napját és a választópolgárok döntenek afelől, hogy az állam elfogadhatja-e az új ötletet vagy sem.

A tudósítások szerint már egy évvel ezelőtt összegyűlt a szükséges mennyiséget jóval meghaladó aláírás. A televízió mutatta, hogy autók szállították Bernbe az aláírt ívekkel teli csomagokat. Ez pedig annyit jelent, hogy még ebben az évben, 1989-ben leszavaztatják Svájc polgárait abban a kérdésben, hogy legyen-e továbbra is hadsereg, vagy oszlassák fel az egész katonaságot.

Az ellenzék tábora igen nagy. Egy közelmúltban tartott közvéleménykutatás adatai szerint az 50 évnél idősebb lakosság 77%-a hadsereg fenntartása mellett nyilatkozik, a 40—50 évesek korosztályában is alig éri el az antimilitaristák aránya a 40%-ot. Ez érthető, ha figyelembe vesszük, hogy a hadsereg Svájcban a szent tehén szerepét tölti be. Kritizálása egyértelmű a hazaárulással. Arról nem is szólva, hogy a katonai előmenetel karriert jelent. A hadsereg tisztjei a polgári életben is vezető állásokat töl-

tenek be, a tisztis rang úgyszólván minden téren a legjobb bizonyítványnak számít Svájcban. Már maga ez a tény is indokolja, hogy a javaslat ellenzésre találjon az idősebb nemzedék körében.

A szavazást ennek ellenére meg fogják tartani. A polgárok többségének a véleménye fog dönteni afelől, hogy legyen-e továbbra is hadserege a semleges Svájcnak, vagy oszlassák fel, és a ráfordított költségeken támogassanak valami mást, ami az emberiség békéjét szolgálja.

A szavazás eredményét nem tudjuk előre, de ez talán nem is életbevágóan fontos. Sokkal lényegesebb az, hogy létezik a földön olyan ország, ahol ha a nép úgy kívánja, a szent tehenet is hajlandó az állam feláldozni, a hadsereget is kész feloszlalni.

Magyarországon, a demokrácia és a nép nevében, az elmúlt évtizedek során a rablások és gyilkosságok sorozatát követették el. Az utca emberének tudatában a „demokrácia” szó talán nem ritkán a terrorral egyenlő. Pedig a demokrácia valójában egészen mást jelent. A svájci népszavazás a hadsereg fenntartása érdekében, a demokrácia gyakorlásának egyik kimagasló példája. Ha valaki Magyarországon demokratikus rendszert kíván felépíteni, ajánlatos, ha egy kissé tüzetesebben tanulmányozza a kis független, semleges nyugati ország, Svájc évszázadok óta kialakult és ma is kitűnően működő demokratikus rendszerét.

Vezényi Pál

Tejlovés?

Dühöngő kamionsofőrök az olasz határon, óvatosan ötlőhatoló szóvivők az Európai Közösség brüsszeli bizottságában, jövőjük miatt aggódó farmerek Amszterdam környékén: íme néhány kép a Nyugat-Európa nyarat megzavaró újabb környezetvédelmi folytatásos regény, a dioxin-sztori illusztrálására.

Az úgy úgy kezdődött, hogy a holland egészségügyi hatóságok július közepén megállapították: 16, Amszterdamtól északra fekvő farmról olyan tej

érkezik a gyűjtőállomásokra, amely a megengedettnél magasabb arányban tartalmaz dioxint. A 16 gazdaság közös földrajzi sajátossága, hogy egy Amszterdam-környéki hulladékégető telep környékén fekszenek: innen adódott a következtetés, hogy a dioxin az elégetett pvc-hulladék füstjéből került a fűre, a fűből a tehenekbe, a tehenekből a tejbe (s a tejből a fogyasztókba). Az észlelést azonnal tett követte, leál-

folytatás a 2. oldalon

Senki senkit nem győzött meg**Vihar a sportcsarnokban****Ki meri mérni Méreit?**

Talán félezren voltak kíváncsiak hétfőn este a városi sportcsarnokban megrendezett rendező vitára Komlón. A küzdőtérén Pintér József komlói választópolgár, a komlói bányaiüzem volt személyzeti vezetője, Belényessy Csaba rádióriporter, mint vitavezető és Mérei Emil országgyűlési képviselő foglaltak helyet. Azaz, hogy volt még valaki a képviselő mellett: az ügyvédje, akit rögtön be is mutatott a honatyá, hozzátéve: minden hozzászóló jól gondolja meg, mit mond, mert nem lesz hajlandó lenyelni a becsületsértéseket... A közönség furcsa mód erre a megjegyzésére nem tört ki fütttykoncertben. Később egy újságíró kollektív magyarázattal is szolgált erre, s rajta kívül mások is úgy vélekedtek, hogy a közönség egyáltalán nem reprezentálta Komlói választópolgárságát, hiszen túlnyomórészt Kossuthi bányászok voltak jelen — „Mérei elkötelezettjei” —, s a városnak ma már nagyobbik felét kitevő nem bányász társadalom távollétével tünnetett...

Mindenesetre rövid huzavona után elkezdődött a vita, s rögtön Pintér József kapta meg a szót, akit a tömegből néhányan csak „feljelentetőnek” aposztrofáltak.

— Amit elmondok, megalapozott lesz — jelenti ki magabiztosan, majd beszámol arról, hogy évek óta próbálja felhívni az illetékesek figyelmét a képviselő-vezérigazgató emberi és szakmai hibáira, mindedig azonban süket fülekre ta-

lált. Arra is évekig kellett várnia, hogy Mérei Emil egyáltalán szóba álljon vele. Nem szólva arról, hogy a „hivatalos sajtó” (értsd: Dunántúli Napló) soha nem adott teret a véleményének.

Ezután Mérei Emil kap szót. Szavai mézesmázosak, mint egy agáé szultánja előtt:

— Tisztelt közönség, nagy tisztelettel köszöntöm önöket. A mai találkozóhoz, úgy érzem, egyetlen célja van, indulatok nélkül a valóság tisztázása — kerüli el ügyesen az „igazság” szót, amit viszont az ellentábor később következetesen használ.

Most Belényessy egy névtelen levelet idéz, amely Pintér „gaztetteit” ecseteli. A megnevezett erre a sűrűjébe vág és tényszámokat sorol a '85-ös választások első fordulójáról, amelyet az „ellenjelölt” szerinte toronymagasan megnyert. A „megszervezett” második forduló után, állítása szerint, több bejelentés érkezett a Hazafias Népfront városi bizottságához is, ennek elnöke azonban nem vizsgálta ki ezeket, hanem rövid időn belül egészségügyi okokból lemondott...

Belényessy Mérei Emilhez fordul:

— Mit szól ahhoz, hogy Önt eleve törvénytelenül választották meg?

— Szerintem a választás tisztaságáért a városi választási elnökség a felelős. Ha csalások történtek az ő tudtával, ők szegték meg az esküjüket.

(Magyarul, semmiféle presszióknak nem voltak kitéve

és ezt — annak ellenére, hogy 1985-öt írtunk és utolsókat, de jó nagyokat rúgta az abszolút bolsevik diktatúra, — jobb, ha mindenki elhiszi...)

A sportcsarnokban egyre erősebb a moraj, mikor feláll a közönség sorából Pavlicsek József és elfúló hangon visszatartja az iménti vádaskodásokat, mivel ő is a választási elnökség tagja volt! Nem lehetett itt összejátszani, hiszen szigorú ellenőrzést gyakorolt Mitzki Ervin elvtárs is az MSZMP részéről. Érdekes módon, a kijelentés pillanatában meggyőző érvként hat a jelenlévőkre a többes jelölés MSZMP vezénnyelte paródiájára való hivatkozás.

Tovább folyik az adok-kapok, egyre nagyobb a hangzavar a csarnokban. Végül egy fiatal férfi ragadja magához az URH-mikrofont, amit a helyi lap felelős szerkesztője hordoz körül rendkívül szolgálattéskén.

— Mondják meg, hány olyan vezető van az országban, akinek nincs vaj a fején! Mérei Emilnek vannak hibái, de érdemei is vannak! (Helyeslés. Korruptak, de jó emberek, valóban...)

Egy pillanatra megdermed a levegő, mikor egy kék inges férfi emelkedik szólásra:

— Fekete István gépkocsi-vezető vagyok. Kérem, én körülnéztem, és úgy látom, talán hűsz munkámember ha van itt a csarnokban, a többiek mind

folytatás a 3. oldalon

Az import hímpora

Régen a szocialista építés alapfeltételének tekintettük, hogy nem lehet az országban idegen tőke. Most a gazdaság-építés egyik kiemelt feladatá-ként kezelik a nyugati tőke becsalogatását. Ebben a tekintetben is csak a végtelenségnek csak az aktuális oldalával foglalkozom: mennyi a realitása annak, hogy az ország gazdasági helyzetének javításában fontos szerepe lehet a beáramló nyugati tőkének?

Meggyőződésem szerint napjainkban az általánosan feltételezettől jóval kevesebb. Márpedig hiba az, ha a kibontakozást olyan tényezőktől várjuk, amelyeknek a realitása hiányzik, ha a figyelmet nem arra fordítjuk, ami valóban fontos, hanem konstruálunk magunknak ilyeneket. Persze nem vitatom azt, hogy érdemes-e a nyugati tőke beengedése, és hogy meg kell teremteni az ehhez szükséges feltételeket. A nyugati vállalatoktól sokat tanulhatunk, hozzásegíthetnek ahhoz, hogy elterjedjenek rugalmasabb módszerek, kiegészüljenek a meglévő technikai feltételek, sőt vannak olyan területek is, ahol a nyugati tőke ráirányíthatja a figyelmet az összehasonlítás lehetőségeire. Ennek ellenére nem látok semmi realitást arra, hogy a nyugati működő tőke nagysága évente elérje a nyugati hitelek kamatterheinek akárcsak a harmadát is.

Mi kell ahhoz, hogy egy közepesen fejlett országba bejőjön a tőke?

— A világgazdaság átlagánál dinamikusabb gazdasági fejlődés. Ezt úgy is mondhatjuk: a világgazdaságban kialakultnál magasabb profitráta. A jelenlegi magyar gazdaságra minden elmondható, csak ez nem. A gazdaság stagnál, a tőkebefektetések hozadéka alacsony.

— Nagy politikai és gazdasági stabilitás. Napjainkban a tőke óvatoss, nem megy oda, ahol nem érez megfelelő biztosítékot arra, hogy nem változik kedvezőtlenül a politikai helyzet, nem történnek a tőkebefektetés megtérülését befolyásoló mechanizmus-változások, vagyis nem változik az adórendszer, nem módosulnak a vámfeltételek, az elért nyereség kivételének feltételei. Ezekről sem mondhatjuk, hogy a mi esetünkben ezek az átlagosnál jobbak.

E két feltétel sokkal fontosabb, mint mindaz, amit a kormányzat kedvezményként adhat. Ezt az állítást jól bizonyítja az a tény, hogy az elmúlt évtizedekben a tőke világpiacon az országok közötti tőkemozgás legalább 90 százaléka a fejlett országok között történik, a kevésbé fejlett országok irányába lényegesen kisebb a tőkemozgás, mint a kevésbé fejlettektől a fejlettek felé.

Éddig még nem volt arra példa, hogy a klasszikus tőke-

kedvezmények biztosítása jelentős tőkeimportot eredményezett volna. Az illetékesek azonban nem tanulnak a tényekből, ma is azt hiszik, hogy a tőke oda áramlik, ahol olcsóbb a munkaerő, ahol kedvezőbbek az adózási feltételek. Ez a feltételezés, mint sok más tévhitünk, még igaz volt a múlt században, de egyáltalán nem igaz napjainkban.

Van azonban más kifogásom is: élesen ellenzek minden olyan kedvezményt, amely megkülönböztetést jelent a hazai működő tőkével, valamit az új hazai beruházókkal szemben. Tarthatatlannak tartom azt, hogy a hazai tőke nemzetközi mértékkel mérve is nagyon súlyos adóterhet viseljen, a külföldi számára pedig hazánk adóparadicsom legyen. Minden gazdasági és erkölcsi alapot nélkülöz az a gyakorlat, hogy a hazai tőke viselje a külföldi tőke működésével járó kedvezmények terheit. Ha egy országban nem elégségesek a külföldi tőkének azok a feltételei, amelyek mellett a magyar gazdaságban a tőke működik, akkor nem is szabad becsábítani. Hibás az a rendszer, amelyben a magyar vállalatoknak csak azért érdemes külföldi tőkével társulniuk, hogy adókedvezményekben részesüljenek. A kiskapukat gyorsan felismerő magyar leleményesség azt fogja eredményezni, hogy az országban minden magyar vállalatnak lesz vegyesvállalati ága is, és a nyereségét oda fogja átkönyvelni, hogy kevesebb adót kelljen fizetnie. Ezt akkor is megteszi, ha az társadalom szempontjából előnytelen. Té-

lezzük fel, hogy egy vállalatnak 200 millió forintos nyeresége van. Ma abból 110 lenne az adólevonás. Alakít egy vegyesvállalatot jelentéktelen nyugati tőkerészesedéssel és oda ügyeskedni át a nyereségének felét. Ezen 50 milliót keres. Ebből hajlandó a nyugati partnernek 20 milliót átengedni, akinek a beruházása így vonzó lesz, csak a magyar társadalom éri veszteség. Erkölcsileg is megengedhetetlennek tartom a magyar fél számára hátrányos megkülönböztetéseket. Miért legyen egy tőkessel szemben hátrányos helyzetben az, aki magyar? Élesen rávilágít a helyzet fonákjára az a példa, amikor egy „külföldre szakadt hazánkfia” és egy itthon maradt magyar együtt ruház be: gazdaságilag jutalmazzuk azt, aki elment.

Ez semmivel sem kisebb hiba annál, amikor hazaáruolt látnak azokban, akik külföldre távoztak.

Talán azt akarjuk elérni, hogy a takarékos magyarok megtakarított forintjukon dollárt vegyenek feketén és azt valamelyik külföldi rokonuk nevében fektessék be itthon, hiszen ezzel kereshetnek a bolton? Ahogy a hazai közvélemény korábban nem fogadta el a külföldi állampolgárokkal szemben hivatalosan szított bizalmatlanságot, és a külföldre került rokont nem különböztette meg a hazaiaktól, úgy nem ért egyet azzal a megkülönböztetéssel sem, amely szerint a külföldi állampolgárok tőkéje, vállalkozási szándéka megkülönböztetett előnyökhöz jut a mi rovásunkra, kárunkra.

(MTI-Press)
Kopátsy Sándor

Mit várnak a hektárakról?

Jó termés ígérkezik a legfontosabb kapásnövényből, a kukoricából. A gazdaságok teljes termésbecslés szerint az országban 6,35 tonnás hektáronkénti kukoricatermés számolnak, így a hozam mindössze néhány kilogrammal marad el a tervezettől. A napok óta tartó esőnek és a kánikulát felváltó hűvösebb időnek köszönhetően még javulhat is a termés, mivel a már érésnek induló korai kukoricafajtáknál a szemek gyarapodása, a késői vetésűknél pedig a csövek fejlődése lehet erőteljesebb.

Rekordmennyiségű kukoricával eleve nem számolnak, hiszen az 1 millió 860 ezer hektáros vetésterület 50 ezer hektárral kisebb az előző évinél. Az augusztusi két és fél-, háromhetes kánikula „vitte el” a különben rekordal kecsegtető termés egy részét, viszont a jelenlegi időjárás a terület csaknem kétharmadán még javíthat a helyzeten. Nem nagyon segít viszont ott, ahol megégett a kukorica; szerencsére csupán néhány tábláról van szó a Kiszalárdon és Csongrád megyében. Ezeket a részeket valószínűleg silónak takarítják be a növényt. Az ilyen kényszerű megoldás azonban az idén nem lesz olyan általános, mint tavaly vagy tavaly előtt.

Az üzemekben megkezdődött a silókukorica betakarítása, az ilyen célra vetett növényt az idén 280 ezer hektárról hordják be a gazdaságok. Az egyik legfontosabb tömegtakarmány szintén jó, hektá-

ronként 33–34 tonnás átlagot ad.

Ez idő szerint biztató a napraforgó helyzete. A növényt a tavalyival csaknem azonos területről, 356 ezer hektárról takarítják be a gazdaságok. A napraforgó hektáronként 2,15 tonnás termésátlaggal kecsegtet. A rekordhoz közeli termés ígérete annak köszönhető, hogy a virágzás után száraz, meleg időszak következett, ami a gombabetegségek kialakulását megakadályozta. A maggal teli tányérok már jól kiteljesedtek. A tartós esőzés viszont káros lenne a növénynek, amely már sokfelé be is érett. A gazdaságok megkezdtek a napraforgó lombjának permetezését — az úgynevezett reglonozást —, így gyorsítják a nagy tömegű levéltet száradását, megkönnyítve a betakarítást.

A szakemberek szerint régen voltak ilyen gondozottak, tiszták a cukorrépa-táblák, köszönhetően annak, hogy a termelő üzemek egyre nagyobb területet adnak ki részes művelésre. Egy-egy családra, illetve a kisebb csapatokra általában a növény egyelését és a gyomtalanítást bízzák. Újabbban a vállalkozók fizetésének egy részét a répa cukortartalmától függően adják, így a korábban érdekeltebb teszik őket.

A cukorrépa idén 120 ezer hektáron terem, ez a terület 11 százalékkal nagyobb a tavalyinál. A legutóbbi becslés 40,6 tonnás hektáronkénti átlagterméssel ígér, s az esőzés javíthat a terméskilátásokon.

Tejlovés?

folytatás az 1. oldalról

litották a tej felvásárlását ezekből a gazdaságokból, és vizsgálni kezdték a tej dioxintartalmát Hollandia többi — összesen még 11 — hulladékégetője körül.

Dehát mi a dioxin? A műanyagok elégetésének egyik mellékterméke. Amikor 1976-ban az olaszországi Sevesóban egy vegyiparban két kilogramm dioxin jutott a levegőbe, kétszáz személy került kórházba bőrbántalmakkal, egy egész körzetet ki kellett üríteni, le kellett zárni, s leendő anyák sokasága szánta magát abortuszra. Ez az egyik legveszedelme- sebb mérge, egész kis mennyiségben a szervezetbe jutva rákot és jóvátehetetlen károsodásokat okoz.

Így nem csoda, hogy amint Itália hírt vette az Amszterdam-környéki tej megnövekedett dioxin-tartalmának, leállított minden holland tejszállítást, több tejporral megrakott kamiont is visszaküldtek a határról. Ez viszont holland tiltakozást váltott ki, Hága egyenesen az Európai Közösséghez fordult: tanítsa mőresre Rómát, vegye rá a tilalom feloldására, hiszen nem lett minden holland tehéntej dioxinos. A közösség szóvivője Brüsszelben zavartan ölt-hatolt: a kérdés egyebár elsősorban a két érdekelt országra tartozik, de Brüsszel persze kész közvetíteni. A salomoni döntésre három hónapot kellett volna várni, így végül Hága inkább megengedett Rómával: szigorítja az ellenőrzést és a normákat, cserébe az ola-

szok mégis beengedik a holland tejtermékeket.

A közösség Brüsszelben működő végrehajtó szervének asztaláról azonban ezzel nem kerül le a dioxin-dosszié. Mert igaz ugyan, hogy a holland hatóságok a korábban tízszeres normákat szabtak meg a hulladékégetők számára, a jövőben azok füstje köbméterenként csak egytized nanogrammmal (a gramm egymilliárd részében) tartalmazhat — de ezt az előírást, mivel műszaki intézkedések szükségesek hozzá, csak 1993-tól lehet érvényesíteni. Másrészt hulladékégetők nemcsak Hollandiában működnek: általában is vizsgálni fogja tehát a közösség, miként lehet megakadályozni, hogy a rákkeltő mérge a táplálékláncba kerüljön.

S talán nem árt körülnézni a hazai hulladékégetők körül sem. Jó hinni, hogy mi nem iszunk dioxint a tejjel — de még jobb lenne biztosan tudni.

Baracs Dénes (Brüsszel)
MTI—Panoráma

Szovjet belügyi ügyek

Vízagyú és rendőragy

Sem vízagyúkat, sem egyéb tömegoszlatásra használatos eszközöket nem vetett be a szovjet rendőrség augusztus 23-án a moszkvai Puskin-téren az engedély nélkül tüntetők ellen. A téren belügyi katonák nem voltak, az összegyűlt szétoszlására egyedül a rendőrséget alkalmazták, amely a szigorú törvényesség keretében járt el — mondotta Vagyim Bakatyin belügyminiszter hétfőn este a szovjet televízióban. Valószínű, hogy a rendőrök rátámadtak volna a tüntetőkre és egy tüntetőt sérülésekkel kórházban ápolnak. Egy rendőr kapott agryázkódást, amikor a tüntetésen fejbütykötötték. Támadóját letartóztatták és eljárás indul ellene.

Mint ismeretes, augusztus 23-án az 1939-ben aláírt szovjet-német meg nem támadási szerződés aláírásának 50. évfordulóján a balti államokkal szimpatizáló, nem engedélyezett tüntetésre került sor

(sze) dioxint tartalmazhat — de ezt az előírást, mivel műszaki intézkedések szükségesek hozzá, csak 1993-tól lehet érvényesíteni. Másrészt hulladékégetők nemcsak Hollandiában működnek: általában is vizsgálni fogja tehát a közösség, miként lehet megakadályozni, hogy a rákkeltő mérge a táplálékláncba kerüljön.

S talán nem árt körülnézni a hazai hulladékégetők körül sem. Jó hinni, hogy mi nem iszunk dioxint a tejjel — de még jobb lenne biztosan tudni.

Baracs Dénes (Brüsszel)
MTI—Panoráma

Szovjet belügyi ügyek

Szovjet belügyi ügyek

Vízagyú és rendőragy

Moszkva központjában. A tüntetésen 75 személyt vettek őrizetbe. Bakatyin hangsúlyozta, hogy a belügyminisztérium kész válaszolni az újságírók kérdéseire, ezért bírálta a valószínű információk terjesztését. Az ilyen megalapozatlan híresztelések szerinte félelmet, feszültséget keltenek és a hatalmi szervekkel szembeni engedelmességre ösztönöznek.

A belügyminiszter a továbbiakban beszámolt a Karabah-hegyvidéken kialakult helyzetéről, ahol helyi alternatív hatalmi központ létrehozására történt kísérlet az elmúlt héten. Az alkotmányellenes akcióra válaszul aktivizálódtak az azerbajdzsán és örmény szélsőséges elemek. Lőfegyveres támadások érték mindkét nemzeti- ség tagjait, egy személy meghalt a szélsőségesek fellépései következtében. A kialakult helyzet miatt a belügyi erőket megerősítették a térségben.

„Tudták, ki vagyok, de senki sem reagált”

Gumibot a KB-tagnak

Új felfogás Új-Belgrádban?

Augusztus 17-én, 19 óra 20 perckor Új-Belgrád egyik utcájában eléggé mindennapos közlekedési szabálysértés — gyorshajtás — fordult elő, amely mégis botránnyá nőtt, felkavarta a jugoszláv közvéleményt, s heves vitát váltott ki a szerb és a szlovén tagköztársaság, illetve politikai testületeik, szerveik, valamint sajtójuk között. A szabálysértést szolgálati gépkocsival Boris Muzsevics, a JKSZ KB Elnökségének tagja követte el. Állítólag 90 km-es sebességgel száguldott, amikor a közlekedési rendőrök leállították. A körülmények tisztázásakor azonban a rendőr tetleg bántalmazta, alaposan helyben hagyta az ismert, tekintélyes politikus. A Szlovén Kommunista Szövetsége KB Elnöksége nyilatkozatában megállapította: alapos a gyanú, hogy Muzsevics politikai okokból verték meg. Közismert, hogy a szlovén és a szerb párt az ország számos égetően fontos kérdésében más-más nézetet vall. A JKSZ KB Elnöksége közleményben ítélte el a belgrádi rendőrség durva fellépését. A szövetségi belügyminisztérium ezek után különbizottságot hozott létre az eset kivizsgálására. Boris Muzsevics a történetekről egyebek között a következőket mondta el:

Az egyik útkereszteződésnél rendőrfőnök megállított, majd igazoltattak. Csak a forgalmi engedély és a menetlevél

volt nálam, vezetői jogosítványom és személyi igazolványom nem. Bár a menetlevélen szerepelt a nevem, a rendőr azt mondta, nem hiszi el, hogy a JKSZ KB Elnökségének tagja vagyok. Ezután alkoholszondát tartani akart, amit én elutasítottam. Mintegy 20 perc múlva megérkezett a másik rendőrfőnök s rámkialtott: „Kiverem belőled a lelket”. Ezután újra megkértem a kollégámat, hogy ne menjen el, hanem tanúként maradjon velem. A rendőr belökött az autóbába, pedig már tudták, hogy a JKSZ KB elnökségi tagja vagyok. Miután ő is beült az autóbába, és becsukta az ajtaját, rámkialtott: hallgass, itt most én parancsolok.

Útések zúdultak rám, egymás után három. „Az istenedet, összetöröm a csontjaidat — ordította, majd a gumibotot következett. Először szemközt ütött, majd a fejemet, nyakamat és a hátamat csépelte. Közben szakadatlanul azt ismételte, hogy a java még csak ezután következik.

Ezek után kiszálltunk a kocsiból és visszamentünk a többi rendőrhöz. Akkorra már ott állt egy polgári ruhás férfi is, akiről a rendőr azt állította, hogy a főnöke. Megkértem a főnököt, ellenőrizze a nálam levő iratokat. Azt válaszolta, ha a pártelnökség tagja vagyok, akkor szívesen megvizsgálja iratokat. Az egyik legfontosabb tömegtakarmány szintén jó, hektá-

csoolta beosztottainak: „vigyéltek el, vetesetek vért tőle”.

Összesen hét rendőr látta, hogy ütlegelik az ország egyik állampolgárát, akiről ráadásul tudták, hogy a jugoszláv pártelnökség tagja, de egyikük sem reagált. A csépelő rendőr ezután megkérdezte, hogy belefűjök-e az alkoholszondába, vagy nem. Igennel vagy nemmel válaszoljak. Belefűjtam a szondába, amely egy csepp szeszt sem mutatott ki. Később azt állították, hogy alkohol hatása alatt voltam.

Ezután autóbába ültettek és elvittek a JKSZ KB székházához. A portásfülkéből kijött egy rendőr, és mindjárt azt kérdezte: „mi van, Boris?” Ezután odajött egy biztonsági ember. A testes rendőr azonban azt mondta: „Le vagy tartóztatva”. A pártszékház biztonsági embere kijelentette, hogy ebben az ügyben nem illetékes. Ezután a központi pártapparátus egyik munkatársával együtt beültettek a rendőrautóbába és hazavittek a lakásomra, ahol aztán dokumentumokkal igazoltam a személyazonosságomat. Az a rendőr, aki megvert és összeakarta törni a csontjaimat, elköszönt tőlem, de én nem válaszoltam rá — fejezte be nyilatkozatát Muzsevics, akinek esete példátlanul nagy visszhangot és felháborodást keltett.

Márkus Gyula (Belgrád)
MTI-PRESS

Vihar a sportcsarnokban

folytatás az 1. oldalról

Mérei emberei. (Mevárja, amíg elül a hurrogás, amire nyilván számított, és nyugodt hangon folytatja.)

Olyan választási csalások, mint itt, sehol máshol az országban nem történtek. A választások után az egész város fel volt háborodva, a második fordulóra sokan el sem mentek. Ezt persze ennyi idő után tisztázni egy ilyen sovinszta városban már nem lehet... Egyébként meg azért nem jöttek el a munkások, mert félnek.

— Tegye fel a kezét, aki munkás — kiált egy rekedt hang, de szándékával ellentét-

ben csak az 6 karja lendül a magasba.

Ezután főleg a honatya elvbarátai kapnak szót. Egy hölgy, a HNF keleti bizottságának elnöke, Pintért vádolja:

— Azért mondott le a népfregettségeről, hogy fúrhasza Méreit!

— Fordítva logikusabb lenne — jegyzi meg Belénessy, de rá most senki nem figyel.

— Kérem — folytatja „Margit néni”, — mi igenis vigyáztunk a törvényességre, kiküldtük a munkásort is, ha bejött a szavazóhelyiségbe!

— Az a munkásor meg mások helyett szavazott — mondja most Pintér. Azt már csak a vita után nekem meséli el csön-

des beletörődéssel, hogy „a drága Margit néni most kiemelt, nyolcezer forintos nyugdíjat kap, mert ötvenhatban ott ült egy orosz tankon és mutatta, merre kell bejönni a városba”.

Most Molnár Antal kiskereskedő sorolja Mérei „hőstetteit”. Megemlékezik a vita helyszínénél szolgáló sportcsarnokról, a sikondai üdülről és a többi nemes cselekedetről. Újságíró kollégám csöndben megjegyzi: ez az ember Kossuth bányaüzemben butikot és büfét kapott Méreitől...

Újra Pintér és Mérei duettje következik. Előbbi elpanaszolja, hogy hat év óta először a kö-

zelműltban tudott csak nyolc órát beszélgetni Méreivel. Volt már életemnek tartalmasabb nyolc órája is — veti közbe a nyugdíjas vezérigazgató. Pintér most súlyos szabálytalanságokat említ, amelyeket a bányánál tapasztalt, de hiába kilincselte vele még Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettesnél is. Nyilván a képviselő úr mentelmi joga erősebb volt. Itt van például a sportbelépők ügye. Ezerkétszáz bányász vásárolt fejenként 6000 forintért pályabérletet. 720 ezer forint került így a PMSC-hez.

— Nem volt kötelező senkinek megvenni a belépőt — mondja Mérei. — Én nem álltam volna bosszút senkin emiatt.

— Csak az üzemvezetőjén keresztül — mondja mögöttem valaki.

Folyik tovább a meddő vita, ami egyre inkább személyeskedésbe csap át. Szóba kerül a bá-

nyameddő, amit a választások előtt ajándékképpen megfizetett ütemben szállítottak a környékbeli községek útjainak rendbetételéhez (valaki közbeveti, hogy 6 még pénzért sem kapott, de nem figyelnek rá), az ingyen osztogatott kortesia, a szénbányák pénzén kinyomtatott plakátok, hogy Bogdán László, a választási elnökség vezetője törvénybe ütköző módon korteskedett Mérei mellett... alig követhető kuszaságban. Lassan a vitavezető is feladja a heroikus küzdelmet, és zárójelre kéri a mérkőzés feleket.

Pintér: Nem jutottunk előre semmiben. Itt sem történik sem-

mi, odafönt sem történik semmi...

Mérei: Én nyílt és nyitott vagyok mindenféle probléma megvitatására. A félelem tűnjön el... (Ezután hosszas fejtegetésbe kezd az ország és a KGST energiahelyzetéről, nem felejtve el megemlíteni, hogy 6 mindig a szénbányások mellett szállt síkra, most is írt egy levelet a miniszterelnöknek. Ez utóbbin mindenki kellőképpen érzékenyül és a vita érdeklenségbe fullad.)

1989. augusztus 28., Komló

Lékö Sándor
Fotó: Kapfinger András

1989. augusztus 30.

D Á T U M

3

Nyílt levél

Demagógia felsőfokon

A Dunántúli Napló 1989. augusztus 12-i számában felhívás jelent meg, melyben Somlai Ferenc és Szabó László aláírással a „Pártonkívüliek Szövetsége” toborozza híveit. Eme országmegváltó szervezet ex cathedra mond ítéletet politikai életünkéről a következők szerint:

„Elég legyen a pártok és pártocskák egymást fojtogató, manipulált, időtlen csatározásából! Választási hadjáratot szervezgetnek pár száz taggal a többség, vagyis a mi költségünkön. Pártházakat követelnek, mintha a meglévőkből nem lenne már túl sok. A költségvetésből pénzt zsarolnak apparátusuk kifejlesztéséhez most, amikor a gazdaság életképtelenül agonizál. Eleget politizáltak a fejünk felett, beleszóltunk nélkül eddig is, ne engedjük, hogy egy párt helyett most számtalan kicsi mondja majd meg, hogy miről mit gondolhatunk, mit tegyünk, amikor még ők egymás közt is képtelenek dűlőre jutni.” Stb.

Úgy hisszük, nem kell sokat találgatnunk, hogy ki áll e „pártonkívüliek” mögött, ha rákérdezünk a szöveg miéértjére: cui prodest? Kinek használ?

A szöveget olvasva úgy tűnik, hogy írók vattával a fülükben és szemellenzővel hallgatják és olvassák a tömegtájéko-

ztatás eszközeit csak azért, hogy a valóságtól olyan messzire rugaszkodhassanak, amennyire csak nem röstellik. Nem röstellik! Nem, mert tudatosan tesszük. Nem hajlandók ugyanis tudomásul venni, hogy az ellenzék magára valamit is adó pártjai és „pártocskái” — mert hiszen róluk van szó — egy filélt sem hajlandók az állami költségvetéstől elfogadni sem választási hadjárataik „csatározgatásaira”, sem más célokra. Ezt ezideig csupán az MSZMP tartotta természetesnek, sőt kötelezőnek az állami költségvetésre nézve. Így tehetett szert 2636 épülettelanra és 12 ültetvényre, ill. beépítetlen területre, összesen 7 milliárd 376 millió 900 ezer forint értékben, szemben az ellenzék nulláról való induló vagyonával. Tehát a felhívásban említett „többség” zsebére ezideig nem az ellenzék „pártocskák” költek.

És nem kíván az ellenzék több pártházat, pártirodát sem, mint amennyi épület az MSZMP tulajdonában lévőkből őket megilleti. Sőt követeli, hogy az MSZMP ingatlanait adja néptulajdonba; az így pártoknak jutó székházakon felül még igen sok maradna felhasználható pártoktól független: lakás, egészségügyi, szociális, pedagógiai, stb. célokra. Ami

pedig az ellenzéki pártok egymás közti „dűlőre nem jutását” illeti, kívánjuk, hogy a jelenleg vezető pártban fellépett nézetkülönbségek mértéke ne legyen nagyobb, mint ami az ellenzéki pártok között „dűl”.

Tehát Somlai és Szabó urak nem jó helyre címezték mondanójukat, mely tartalmában már bőven meghaladja az anakronizmus fogalmát. Sajnálatos, hogy megkésett kiáltványukat nem idejében: a Rákosi-Kádár éra alatt dörögtek el. Akkor ugyanis valóban a többség feje fölött politizált a hatalom.

Ma azonban már a „csendes többségnek” is alkalma adódik, hogy csendjét megtörje: a neki megfelelő pártban, „pártocskában” megvallhassa világnézetét — ha egyáltalán van neki. (Ha nincs, mire szerveződik?) Ha az állampolgár semmi szín alatt nem kíván valamely pártnak, szervezetnek tagja lenni, szimpatizánsként is kifejezheti véleményét a szavazáson. De illő, hogy hazájáért felelős, demagóg szövegek megtevesztésétől mentes, felnőtt emberként valljon színt akkor, amikor országa jövőjét kell majd megalapoznia.

De remélhetően nem a Somlai-Szabó féle szövetségecske szózatának szellemében.

Magyar Demokrata Fórum-
Mohács i Szervezete

Helyet kérnek

Magyar Demokrata Fórum
Bonyhád Városi Szervezetétől
7151 Bonyhád, Pf. 68.

Városi Tanács V.B. Elnökének
Bonyhád

Tisztelt Elnök Úr!

A Magyar Demokrata Fórum Bonyhád Városi Szervezete nevében azzal a kéréssel fordulok Önhez, hogy a Bonyhád, Szabadság tér 1. sz. alatti, az utazási iroda használatában volt, jelenleg hosszabb ideje üresen álló irodahelyiséget szervezetünknek irodahelyiség céljára díjmentesen használatba adni szíveskedjék.

Kérésemet az alábbiakkal indokolom: 1. A kormányzat deklarálta valamennyi társada-

lymi és politikai szervezet esélyegyenlőségét. Ennek jegyében a hatalom által kreált szervezettek tekintélyes költségvetési támogatást húznak, és ilyen pénzekből emelt épületeket birtokolnak. E támogatás végső soron az állampolgárok adójából — a mi munkánkból is — származik.

Szervezetünk ilyen támogatásra elvi okokból nem tart igényt. A meghirdetett esélyegyenlőség alapján azonban — a hajdan az épületet emelt polgárok utódaiként — igényt tartunk a Községháza ezen helyiségének ingyenes használatára akkor is, ha bizonyos szervezetek a Költségvetésből — a mi zsebünkéből — kapott támogatással esetleg hozzájárultak az

épület tatarozásához, és ugyan ezen forrásból — az Államkassza egyik zsebéből a másikba — még bérleti díjat is fizetnek.

2. Szervezetünk taglétszáma gyorsuló ütemben növekszik. Mivel Bonyhád város Tanácsa hivatalból a város egész lakosságának — benne a mi szervezetünknek is — érdekképviselőt ellátni hivatott, kérjük ügyünk mihamarabbi és megnyugtató elintézését.

A Magyar Demokrata Fórum Bonyhád Városi Szervezete nevében,

tisztelettel:
Bonyhád, 1989. aug. 29.
Príkk Imre

Beint a forint?

A hazai gépipar 50—70 üzem, zömmel nagyobb gyárak és gyáregységek kerülnek — meglehetősen váratlanul — a jelenleginél is nehezebb helyzetbe a forint rubellel szembeni felértékelése nyomán. Tunsgaram kaposvári gyáregysége tett olyan észrevételt: amennyiben nem sikerül megoldást találni az intézkedés „kivédésére”, úgy megeshet, hogy csökkenteniük kell a létszámot, bl a gyár nincsen olyan helyzetben, hogy rövid időn belül más termék gyártására tudjon áttérni. A rubel-értékesítésre szánt termékek előállítására berendezett üzemeket, és azok gépcsoportjait lehetetlenség rövid idő alatt

átállítani más cikkek előállítására. A pénzügyi intézkedés szükséges, de nincs végig gondolva, mennyire tudnak alkalmazkodni az érintettek. Mivel a gépipar termékeinek jelentős részét szocialista piacokon ér-

tékesítik, és az átállás lehetősége már csak az üzemek rossz pénzügyi helyzete miatt sem lehetséges belátható időn belül, arra lehet számítani, hogy elmélyülhetnek a foglalkoztatási gondok.

1990—Se szén? Se hús?

Ieszik fel a kérdést a Mecseki Szénbányák szászvári bányáüzemének dolgozói azon a transzparenson — amelyet több más feliratú mellett — visznek majd az 1989. augusztus 30-i demonstráción. A szászváriak szolidárisak a Mecseki Ércbányavállalat dol-

gozóival, mert úgy tartják, gondjaik azonosak. Szászvár Bánya éppúgy felszámolásra ítélt mint a pécsi uránbánya. A transzparenst teljes szövege pedig az alábbi: 1970—50 kg szén = 3 kg hús 1989—50 kg szén = 1 kg hús 1990—Se szén? Se hús?
—bayer—

1987-ben Washingtonban megjelent egy könyv, *Vörös Horizontok, egy román kémfőnök vallomása* címmel. Szerzője — Jon Mihail Pacepa tábornok, kevesek által ismert, de sokak által keresett személy. Kevesek által ismert, hiszen életének 35 évét 1978-ig a román hírszerzés különböző pontjain töltötte, a háttérből szervezte és befolyásolta az eseményeket. 1978-as NSZK-ba való szökése után pedig még lejjebb merülve a titkosságban, az amerikai titkosszolgálat védelmében új névvel és új arccal tűnt el a világ szeme elől. Pedig ha valakit, akkor őt keresték. Nemzetközi lapok tudósítóinak és egy kelet-európai ország megbízottainak tucatjai kutatták nyomát, szenzációs riportban, vagy egy jól irányzott lővés lehetőségében bízva. 1978-tól napjainkig számtalan kísérlet történt arra, hogy az inkognitót feltörjék, s rábukkanjanak hollétére.

Ki volt ez a ma 60. életévén járó férfi, aki miatt 1978 szeptemberében a hivatalban lévő román minisztertanács egyharmadát cserélték le, huszonkét nagykövetet váltottak le, több tucat magasrangú biztonsi tisztet vettek őrizetbe, s aki miatt 1978 végén feloszlatták és újra szervezték a DIE-t, a román hírszerző szolgálatot? Sajnos, a hírszerző tisztek curriculum vitaeje többnyire nem az életrajzok számára készült. Pacepa se kivétel. Visszaemlékezései alapján egy kiváló memóriával és nyelvérzéssel rendelkező, róka ravaszágú férfi képe bontakozik ki, akiről mind a mai napig nem tudható, hogy anyagiassága, felhalmozott gyűlölete, vagy az amerikai hírszerzés sakkhúzása — fordították szembe a Ceausescu rendszerrel.

1955-56-ban Jon Mihail Pacepa a külföldi hírszerző szolgálat fiatal századosaként a német terület egyik felelőse, 1958-ban a bonni román hírszerző központ irányítója, 1959-től a DIE műszaki hírszerzéssel foglalkozó osztályának vezetője, 1964-ben a központi rejtjelszolgálat létrehozója, majd a DIE igazgatója — Ceausescu személyes tanácsadója 1965—1978 között. Számtalan kitüntetés, köztük a Köztársaság Hőse érdemrend birtokosa — háromcsillagos tábornok. Egy ember, aki 1965-től Ceausescu hatalomra kerülésétől, egészen 1978 júliusáig — NSZK-ba való távozásáig — a román politikai élet minden titkába beleláthatott.

Hiteles tanú? Kétség kívül az. Életrajzi visszaemlékezése, mely cikksorozatunk alapjául szolgál, bizonyítja ezt a hitelességet. Bizonyítja még akkor is, ha a szerzőt óhatatlanul — érthető okokból — múltbeli tevékenységének megmagyarázása, átpolitizálása ugyanúgy fűti — mint a Ceausescu rendszer bemutatásának igénye. Könyve valószínűleg soha nem kap Concourd díjat, s 1987-es amerikai kiadása sem szépírói érdemeivel hívta fel magára a figyelmet. Politikai csemegék, száftos botrányok, egy rendszer meghökkenősen primitív és brutális megnyilvánulásai, magánéletek intimitásai hemzsegek lapjain. Aki akar, politikai nézetet és vérmérsékletet alapján szabade, a bőség zavarával válogathat közöttük.

Pacepa sem packázott I.

A kémfőnök és vallomása

Túl a pikantériákon, túl a nagyotmondás, vagy a szépités pacepai fordulatán, azonban van valami elgondolkodtató, egy mélyebb dimenzió is a könyvben, amit nem lehet egy kézlegyintéssel elintézni. Nem a nemzetiség és állampolgári jogok nyílt és tudatos semmibeveléle gondolok, sokkal inkább az államvezetésnek, a külpolitikai irányításnak a sajátosságára, egy politikai modell hatékonyságának okaira. A könyv, szándékától függetlenül, éles hangú riasztócsengő. Ébresztőt kiált hamis illúzióknak, bosszantó leegyszerűsítéseknek — az „extrahungarum” politikai taktikázásának. Talán nemcsak a romániai állampotokra igaz a mondas: „a nacionalizmus az a húr, amelyen minden bolond játszani tud”

Embercsere baromfi hibridekért

Valószínűleg kevés olyan biztonsági szolgálata van a világnak, amely azzal dicsekedhet, hogy az ország legnagyobb hústermelő kapacitásával rendelkezik. A román hírszerzés mindenestre ezen kevesek közé tartozott. Az 1950-es évek végén kezdődött. Hogy kinek a fejében született meg az ötlet, ma már elég nehéz lenne megmondani, tény, hogy az izraeli titkosszolgálat egy Henry Jacober nevű brit üzletember közvetítésével felvette a kapcsolatot a DIE vezetésével, s jelezte: Izrael hajlandó lenne minden kitelepedő romániai zsidó után egy jelentős összeget fizetni. Gheorghiu-Dej, a román KP főtitkára kezdetben provokáció-

nak minősítette az ajánlatot, ám az izraeliek elszántsága láttán végül is egy áthidaló javaslatot terjesztett elő: a DIE kössön szóbeli megállapodáson alapuló „úriember egyezséget” az izraeliekkel. Hoci-nesze alapon — szigorúan humanus megfontolásból — 500 családot cserébe Izrael egy automata csirkefarmot szállított Romániának. A farmot Bukaresttől északra, egy Peris nevű kicsiny faluban építették fel. Egy elismerő főtükári látogatást követően megnőtt a kiutazó vízumok száma — csakis humanitárius okok miatt — s a román hírszerzés fennhatósága alá újabb öt automata csirkefarm került.

„1964 végére — írja Pacepa — a Belügyminisztérium lett a legnagyobb húsgyártó Romániában. Saját pulyka-, csirke- és disznófarmjain állatok tízezreit nevelték évente. Ezenkívül jónéhány marhafarm és más telepek sok 100 000 bárányal, mindegyik automata vágóhíddal, hatalmas hűtőházakkal és csomagoló üzemekkel volt felszerelve. A csomagolt hús szállítására Mercedes hűtőkamionok valóságos flottáját használták. 1965 elején a minisztérium élelmiszerterületéhez csatolták a Kellog kukoricapehely gyárat is...” A komoly pénzeket és konspirációt igénybevevő akciót belügyminiszter-helyettesi szinten A. Danescu irányította — garantálva, hogy a „vízumfarmokon” megtermelt tojás, baromfi, sertés és szarvasmarha teljes volumenben nyugati exportra kerüljön. A jövedelműz ötlet adta-e az ötletet, ne-

héz lenne eldönteni, de 1958-tól kezdve a DIE több ezer, selektív tenyésztéssel elsődrendűvé nemesített Landrace sertést csempészett ki Dániából. Mivel a híres dán Wiltshire szalonna jól jövedelmező angliai exportjának az alapját ez a sertésfajta jelentette — a dán törvények szigorúan tiltották a Landrace sertések tenyésztési célú exportját.

Néhány jól lepeccselt — diplomáciai kísérőkmánnyal ellátott kamion és altató injekció jóvoltából Románia 1965-re évi 50 000 Landrace sertést tenyésztett, melyet sonkaként és sonkaként feldolgozva Jacober segítségével nyugatra exportált. 1965-ben, hatalomra kerülve, Ceausescu kategóriusan leállította ezeket a „piszkos ügyeket”. De elszántsága csak rövid ideig tartott. 1967-től új — kifejezetten merkantilista alapokra helyeződött az izraeli titkosszolgálatot kötött csereüzlet. Az új — immár Ceausescu-i számítással létrejött egyezés értelmében Izrael készpénzben, egy összegben 2000—50 000 dollárig (egyedi — extrém esetekben 250 000 dollárig) terjedésű summát fizetett minden kivándorlási engedélyért. 1972-ben átvéve a hírszerzés feletti közvetlen ellenőrzést, Ceausescu hasonló egyezményt kötött az NSZK-val, a Romániában élő közel 1 milliós német kisebbség kivándorlásának előmozdítására. A pénz pedig csordogált — rendíthetetlenül. Több mint 400 millió dollár jött így be, melyet a DIE nem kis nehézséggel — ám a helyzethez illő

leleménnyel „mosott tisztára” zürichi bankok felhasználásával. Az igazsághoz tartozik, hogy a román hírszerzésnek voltak már tapasztalatai a mezőgazdaság területén. Az 50-es években indult akciók eredményeként Romániának sikerült 1962-re komoly információkat összegyűjteni USA-ból a növénynevelés területéről. Többek között, egy marylandi kutató intézetben dolgozó újonkúktól segítségével hozzáfutottak az USA országos hibridgyűjteményéhez, amely 14 000 fajta mintát tartalmazott. 1972-re ezen eredmények birtokában Románia az európai hibridkukorica termesztés élvonalára került. A Pioneer és Wyoming amerikai kukoricafajták — RH névvel — román hibridként kerültek a nyugati piacra.

Volt a zsidók és németek Romániából való kivándorlásának még egy sötét, kevésbé ismert összetevője is. Ceausescu 1972 februári utasítását követően minden használhatóknak tűnő kitelepedési szándékot beszervezett a DIE. A megnövekedett munkát — a parkinsoni bürokrácia szabályai szerint — két új részleg létrehozása, s tömeges lebukások jelezték. Mint Pacepa írja: 1978-ig néhány ezer főt sikerült beszervezni. Ezek közül is a legtöbb soha nem vette fel a kapcsolatot a DIE-vel, Románia elhagyása után. „Néhányan azonban hallottak magukról. A Ceausescu parancsolt új művelet visszajelzésekként a nyugatnémet Belügyminisztérium által évenként publikált hírszerző jelentések megmutatták, hogy 1972-ben az NSZK-ban, az eddigi legnagyobb számban leplezték le Románia által küldött ügynököket.”

(lux)

Következik: *Hogyan lopjunk harcokcsit?*

A hongkongi Németh úr is bizakodik — Made in Asia '89

Távol-keleti gazdasági kiállítás Budapesten

— Üzletet akarunk kötni! — mondták kivétel nélkül azok a kereskedők, akiket megkérdeztünk az elmúlt héten, a kőbányai vásárvárosban megrendezett Made in Asia kiállításon. Minden valószínűség szerint a többi kis cég képviselője is ugyanúgy vélekedett volna, mint a válaszadók. Bár a beharangozott országok közül sok

nem jött el, mégis élvezetes látványokban volt része azoknak az üzletembereknek és érdeklődőknek, akik nagy számban keresték föl a kiállítást. Bár biztos sokaknak okozott csalódást, hogy a nagy távol-keleti cégek távol maradtak, nem volt olyan pompa, amit egy Sony-tól, egy Golstartól elvár az ember, mégis érdekes volt ez a kiállítás ab-

ból a szempontból, hogy Magyarország gazdaságának jövőjét vetítette elénk. A kiállításon kivétel nélkül „csak” kis cégek jelentek meg azokkal a termékeikkel, amelyek manapság olyan kurrens cikknek számítanak idehaza és a keleti tömbben.

Sok kiállító hozott magával órákat, ruházati termékeket, híradástechnikai berendezéseket és olyan háztartási eszközöket, melyek a mindennapokban használatosak.

A legnagyobb hongkongi játékkereskedőház egyik vezetőjét kérdeztem a cégéről és arról, mit várnak a kiállítástól:

— A mi cégünk egy nagy szervezet. Az irodákban és a gyártócsarnokokban több mint kétezer embert foglalkoztatunk. Körülbelül ezeröttszáz féle játékot gyártunk, amelyek a legjobban megválogatott alapanyagokból készülnek. A kiállítástól azt várjuk, hogy egy új üzleti területet tudunk fölfedezni, és a jövőben ezek az új területek új üzleteket rejthetnek magukban.

A GPI ipari cég elsősorban elemgyártásáról híres. Hazánkban is ismerik a Peak Power clemcsaládot, melyet eddig nyugati imp. tól szereztek

be. Remélhetőleg sikerül kapcsolatba lépniük magyar cégekkel, s ezután egyenesen gyártóhelyükről kaphatnánk ezt a fontos árucikket. Képviselőjük azt mondta, hogy minden üzleti lehetőséget szeretnének kiaknázni — nálunk. Reméljük, sikerül!

Steve Chio úr, a a Taiwan-i Torg Ming Plastics Corporation általános igazgatóhelyettese. Elmondása szerint: elsősorban a vásárlókat várják. Komolyra fordítva a szót, cégük már hosszú ideje áll kapcsolatba különféle európai cégekkel, de keleten most járnak először. Nem tudja, hogy mennyire lesznek kelendők cége termékei, de reméli, hogy a háztartásban is jól használható műanyag eszközökkel be tudnak tömni a magyar piacra. Mi is.

Végül egy igazán kis kiállítóterületet kerestünk föl. A körülbelül 2x2 méteres standot egy kis hongkongi cég bérelte. Épp a cég egyik alkalmazottjával beszélgettünk, mikor egy elegáns úriember is bekapcsolódott társalgásunkba. Kiderül, hogy Németh Kálmánnak hívják, amerikai állampolgár, de ennek a hongkongi cégnek, a Calimpexnek, a tulajdonosa. Üzleti ügyben először járnak

A csúcstechnika egyik képviselője A hongkongi CONTEC standján

Magyarországon és remélik, hogy nálunk is tudják majd forgalmazni általuk gyártott híradástechnikai- és telekommunikációs termékeiket.

— Mekkora a cége? — érdeklődtünk Németh úrtól.

— Üzemeinkben körülbelül nyolcszáz főt foglalkoztatunk, míg irodai alkalmazottaink száma nem éri el az egy tucatot. Ez utóbbiak a Calimpexen kívül egy export-import vállalat munkatársai is, munkájukat összehangolva végzik. Cégünk ezen üzletágában ruhaneműt, sport- és bőrárut forgalmazunk szerte a világban.

A beszélgetésekből és a kiállítás hangulatából is érezhető volt az, hogy ezen kis cégeknek

mekkora az erejük. Hisz mind-egyik világiás cég ilyen kicsiként kezdte, s ezek a kis cégek virágoztatták és virágoztatják olyan országok gazdaságát, mint Dél-Korea, Tajvan, Malaysia és Hongkong. Vagyis az ázsiai kis tigrisek.

Csak remélni tudjuk, hogy az üzletemberek kihasználták a lehetőséget és éltek az alkalmalmmal, remek üzleteket kötöttek. Látni kell, hogy ez a következő út, hisz nem egy helyen már bevált. Csak meg kell nézni azoknak az országoknak a gazdaságát és az emberek élet-színvonalát...

Fejes Imre

Bruzák Noémi fotói

A hongkongi játékkereskedőház alkalmazottja bízik a sikerben

Mindaugas bedob, de irányít is

Odahaza átlag, de a Zetében ász lehet

Színesebb lesz az idegenlégiós paletta a férfi kosárlabda NB I-ben. Nyitott felénk a szovjet piac, így a már megszokott lengyel, csehszlovák és jugoszláv idegenlégiósok mellett feltűnnek majd a szovjet kosarasok is. Ezidáig két játékosról tudunk, s közülük az egyik, Lukosius Mindaugas már aláírt egy évet a tavalyi bajnok és kupagyőztes patinás vidéki együttesnek, a ZTE-nek. A 193 cm magas 30 éves kosaras egyébként nem először kóstol bele az idegenlégiós életbe. Világhírű klubjából, a Zalgiris Kaunasból még az év elején a lengyel Bi-

alystokhoz szerződött, és május végéig ebben a csapatban játszott, majd következett a zalaegerszegi próbajáték, és a váltás.

- *A Kaunasban, abban a bizonyos játékosrangorban hol volt a helye, hová számított?* — kérdeztük a játékost, aki még nem nagyon ismeri újdonsült csapatát.

— Öt évig játszottam ebben a csapatban, nehéz lenne össze-számolni, hány mérkőzésen léptem pályára, de biztosan többszáz körül van. Eljutottam a litván válogatottságig, többre nem futotta. Olyan jó átlagjátékosnak számított.

— *Amiből azt a következtést is le lehet vonni, hogy a szovjetnél jóval alacsonyabb színvonalú magyar bajnokságban ász lehet. Apropos! Hogyan vitézkedett a lengyeleknél?*

— Mérkőzésenként átlagban harminc pontot termeltem.

— *Ez önmagáért beszél. Ha a magyar bajnokságban, a ZTE-ben ugyanezt megtudja csinálni — miért is ne, amikor a lengyeleknél is jóval gyengébbek vagyunk —, akkor teljesülhet újra az álom: a bajnoki cím.*

— Úgy tudom, a ZTE azért igazolt le mert bajnokságot akar nyerni.

— *Milyen posztokon játszott eddig és hol lesz a helye a Zetében?*

— Bedobó és irányító szerepkörben, ha szükséges, mindkettőt tudom csinálni. Mostani csapatomat csak néhányszor láttam, így nincs határozott véleményem. Most jönnek szinte egymás után a felkészülési tornák, itt már sok minden kiderül.

— *Egyénileg kik tetszettek, akikkel majd jól megértheti egymást.*

— Bodrogi és Dobi.

És még lehetne sorolni azokat, akik hazai viszonylatban menőknek számítanak a zalaiaknál. Lehet, hogy újból, mint Gellér Sándor edzősködése idején, 4—5 ezer ember lesz kíváncsi Zalaegerszegen egy-egy kosárlabda mérkőzésre?

Bálint Gy.

A harmadik héten hármas se

A harmadik hét sem hozott szerencsét, egész pontosan ötszáz forintot senkinek a Dátum-tóti tippelők között. A vendégcsapatok győzelmeit szinte senki sem kalkulálta be, így még hármas sem akadt. Mivel az eddigi három játékhetet — telitalálatos hiányában — igen olcsón megúsztuk, így megduplázzuk a nyereményalapot, a leendő ötszösk között — már félve merem leírni, hogy lesz ilyen — egy ezerforintos vásárlási utalványt sorsolunk ki. Mivel az élvonal szünetel, így az NB II. Nyugati csoportjából válogattunk mérkőzéseket. A szelvény anyagtorlódás miatt tegnapi számunkból kimaradt, így a még pénteken föladvott szelvényeket is figyelembe vesszük. Címünk változatlan: Dátum Szerkesztősége, 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. sz.

DÁTUM totó

4. hét

1.	Tapolca—Mohács	
2.	Komló—Volán	
3.	Oroszlány—Szekszárd	
4.	BMTE-Törley—ZTE	
5.	Paks—Keszthely	

A beküldő neve:

Címe:

Csak nem megutálta?

A vasárnap befejeződött 37. kötőfogású birkózó világbajnokság utáni megszokott banketten Milan Ercegan, a Nemzetközi Birkózó Szövetség elnöke díszes, a bajnokoknak járó övet helyezte el Mihail Mamiasvili derekán, aki bejelentette: visszavonul. A szovjet klasszis ugyan csak második lett a 82 kg-ban Komáromi Tibor mögött, de az őv, mitagadás, „dukált”.

Labdarúgó NB I.

Fakóbb lesz a lila Angyalföldön?

Az első szerdai fordulót rendezik ma az élvonalban, amely végülis csonka lesz, mert a PMSC—Videoton találkozót már tegnap lejátszották (a mérkőzésről nem tudunk beszámolni, mert lapunk zártakor még tartott).

Ferencváros—Haladás (19). Ha Kalap, a néhány héttel ezelőtt elhunyt fradi-főszurkoló élne, minden bizonnyal elővehetné a tarsolyából régi versikéjét: „Az én cipőm felemás, megverjük a Haladást”.

Vác—DVSC (17). Az újonc vendégcsapat valószínűleg nagy hangsúlyt fektet majd a védekezésre, de ez önmagában kevés lesz.

Veszprém—Csepel (17). A papírforma hazai győzelmet ígér, de az eddigi három fordulóban mutatott játéka alapján legalább döntetlenre képes lehet a másik újonc.

Tatabánya—Bp.Honvéd (17). A külföldi szerződések miatt mindkét csapat egyformán gyengült. Egyikük sem kockáztat, s így nem tud a má-

sik fölre kerekedni, ezért a döntetlen valószínű, ha mégsem ez lesz, akkor az a jobb helyzetkihasználás dönt.

Rába ETO—Békéscsaba (19). Sok ellendrukkere van Pecze Károlynak, a Rába ETO csehszlovák vezető edzőjének. Szeretnék, hogy még zsinórban jöjjön két vereség, és utálatot kössenek a talpára. De aki látta a Rábát, az tudja, hogy remekül felkészített csapat, így az eredménynek is jönnie kell, alighanem a Békéscsaba ellen már kijön nekik a lépés.

MTK—VM-Siófok (19). A kék-fehérek kezdik megtalálni önmagukat, a Siófok pedig nemcsak három pontot veszített legutóbb a Vasas ellen hanem egy vagy két kulcsembert is, így ha nem nyerne a Verebes legénység, nagy meglepetés lenne.

Vasas—Ú. Dózsa (19). A forduló mérkőzése. Két, nyomokban már régi önmagára emlékeztető csapat. A vendégeknél — a remek igazolások jóvoltából — több a gölember, de a Vasas játszik odahaza. Gólgazdag mérkőzésen, aki egy helyzettel többet belő az nyer. Sokat jelenthet: ki bírja jobban idegekkel.

—bégyé—

1989. augusztus 30. D Á T U M

A munkanélküli segély fél éve

Ki nem dolgozik, az is egyék

Az Országos Munkaerőpiaci Központban összesítették a munkanélküli segélyek első félévi adatait. Ezek szerint 4625-en vették igénybe ezt a támogatást, a munkakeresőket az irodáknál állást keresők körülbőlül ötödérése.

A segélyt igénylőknek 48,5 millió forint bruttó összeget fizettek ki: egy napra átlag 133, egy hónapra 3991 forintot. A segédmunkásoknál 3248, a betanított munkásoknál 3596 forint volt az átlag, ami nem érte el a 3700 forintos bérminimumot. Ennek magyarázata, hogy legtöbbször „kilépett” munkakönyvi bejegyzéssel szüntetik a munkaviszonyt, s így az érintettek az amúgyis alacsony átlagkeresetnek csak 65 százalékát kaphatják segélyként.

A segélyezettek csaknem kétharmadának a bruttó segélye nem éri el a 4 ezer forintot. A fennmaradó egyharmadban magas segélyösszegek is szerepelnek. Budapestén a 6000 és 8000 forint közötti kategóriába, Veszprém megyében a 10 ezer forint feletti a segélyezettek 22, illetve 19 százaléka tartozik. A támogatásban részesülők 43 százaléka két megyében: Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár megyében található, ám igen sok a kifizetés Baranya megyében is.

A segélyen töltött napok száma átlagosan 79. A fél év alatt az ily módon támogatottak 24 százaléka tudott ismét munkába állni, s ez csupán 14 százalékuknak sikerült viszonylag rövid idő — egy-két hónap —

alatt. Júniusban 484 új segélyfolyósítás volt, miközben 397 személynél megszűnt a támogatás.

A munkanélküli segélyekből élők 60 százaléka életkora 30—50 év között van, az ennél fiatalabbak aránya 28 százalék, az ennél idősebbeké 12 százalék.

A segélyezettek között viszonylag magas a szellemi foglalkozásúak, az érettségizettek és a felsőfokú végzettségűek aránya. Ez azzal magyarázható, hogy a képzetebbek maguk is jobban képviselik érdekeiket: a kellő tájékozódás után késedelem nélkül jelentkeznek segélyért. Inkább ezt a megoldást választják, mint a nem megfelelő állás elfogadását, amely későbbi esélyeiket rontaná. A képzetlenek magas arányát viszont — a felmérés szerint is — a betölthető állások hiánya okozza.

Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Fejér, Nógrád, Szabolcs-Szatmár, Szolnok és Tolna megyékben a segélyezettek nagy részét a szakképzetlen fizikai dolgozók teszik ki. Baranya, Komárom, Vas, Veszprém és Zala megyékben a szakmunkások nagyobb aránya szembeötlő. A fővárosban és azokban a megyékben, ahol egyetemi városok vannak, az átlagnál magasabb a felső- és középfokú végzettségű szellemi foglalkozásúak aránya.

A legkevesebb szabad munkahellyel rendelkező Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az országos átlaghoz hasonlóan a

középkorúakból kerül ki a munkanélküliek nagyobb része, a másik két ilyen megyében — Szabolcs-Szatmár és Baranya megyében — a 30 év alattiak képviselnek nagyobb részarányt. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében — Baranyaéhoz hasonlóan — a munkahelyek megszűnése okozza elsősorban a munkanélküliséget, Szabolcs-Szatmárban inkább az, hogy nagymértékben romlott a távolsági ingázók munkaerőpiaci pozíciója. (MTI)

Román templom

Kedden Gyulán a Románvárosban nagymisével és templomszenteléssel vették újra birtokba felújított templomukat a helyi román ortodox egyház hívei. Az 1802-ben épült román templom felújítása mintegy kétfélmillió forintba került, ezt az összeget a hívők összefogásával és állami segítséggel teremthette elő az egyház. A gyulai nagyrománvárosi görögkeleti templom legnagyobb értéke az Ikonosztázia, amelyet 1927-ben Arsa Teodorovics szerb festőművész készített, s amely ma is ékessége a templomnak. A keddi gyulai templomszentelést Árdeleán Pál püspöki vikárius végezte. Az ünnepségen részt vett Martyn György, a Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségének titkára is.

Minek szólítsalak?

Beléremültem a minap: ugyan bizony mi lesz velünk ezután? Eddig mindenki „Elvtársaim, Barátaim” volt, mindenkinek elvtársai, barátai voltunk, legalábbis a megszólítások mezején.

Most meg olyannyira megváltoztak az elvek, hogy a valóban egy pártba tartozók sem biztos, hogy elvtársak...

Mi lesz hát a megszólításokkal?

Eddig oly egyszerű volt megírni egy hivatalos levelet, hiszen mindenki „Kedves X Elvtárs(nő)” volt (ha az volt, ha nem) de hát így léptünk egyszerűen... A papír alatt — hogy a tartalom is stimmeljen — ott volt a vonalvezető!

Mostanság már az is fejtörést okoz, hogy úrnak, elvtársnak, kollégának vagy léha (nemesnek is nevezett) egyszerűséggel T. Címnek szóljon-e az a levél, néhogy megsértésünk valakit. Velem is előfordult a közelmúltban, hogy az Úrnak titulált azt, az ijedtemben Elvtársnak szólított pedig ezt kérte ki magának...

Hogy fogunk ebben az erdőben eligazodni most, hogy levelettük a ránk húzott uniformist, s kicsúszott a papír alól a vonalvezető?

Itt állunk meztelen nevekkel: Horváth Péter, Nagy Emília, stb.

Talán bizony nevünkön fogjuk szólítani egymást? Ne adj Isten, ha lassacsak is de kiderül, hogy ki a barát, ki az elvtárs és az hogy ki az úr?...

Tervpályázat a Világkiállításra

Helyszínvállás

Az 1995-ös Budapest—Bécs Világkiállítás lehetséges helyszíneire kiírt tervpályázat céljairól tájékoztatták kedden a fővárosban a sajtó képviselőit.

A meghirdető: a világkiállítás előkészítő bizottsága, a Közlekedési, Hírközlési és Építészeti Minisztérium, valamint a Fővárosi Tanács képviselői elmondták: gyorsítani kell az előkészületeket. Ha a közeljövőben a magyar parlament is amellel dönt, hogy otthont adunk ennek az eseménynek, s a nemzetközi szervezettől is megkapja hazánk a rendezés jogát, nem lehet behozhatatlan lemaradásban a tervezés, a szervezés. A parlament pontos, részletes elemzéseket kér döntéséhez a szaktárcáktól, intézményektől, a kormánytól arra vonatkozóan, mennyibe kerülne a kiállítás a költségvetésnek, illetve mennyiben lehet számítani a vállalkozókra. A tájékoztatón elhangzott: a Közlekedési, Hírközlési és Építészeti Minisztérium olyan törvényjavaslatot készít elő, amely a nemzetközi gyakorlattal megegyezően szabályozná, hogy a nagy értékű helyi beruházások hasznáiból az ország más települései is részesedjenek.

Az elemzéseket, javaslatokat elsősorban az alapos előkészítő munkával kiválasztott négy helyszínrre — így Dél-Budapestre, Aquincumra, Kőbánya-Vásárvárosra, Gazdagrétre — kéri a pályázóktól. Kétfé-

lió forintot szánnak a díjazásra, s olyan résztanulmányokat — részletes rendezési, beépítési javaslatokat, látványterveket — is várnak, amelyek alapján kiírható a végleges helyszínrre vonatkozó tervpályázat. Ennek meghirdetésére az osztrákokkal egyidőben — az elképzelések szerint a jövő év elején — kerül sor. Ausztriában egyébként már döntöttek a végleges helyszínről.

A most meghirdetett pályázat beadási határideje 1989. november 20. A zsűri — amelyben részt vesznek több ellenzéki párt és a helyi tanácsok képviselői is — 1989. december 8-ig dönt. A terveket, javaslatokat a Budai Várban megrendezendő bemutatón ismerheti majd meg a közönség.

Azért, hogy a kiállítás megrendezésére vonatkozó döntés esetén a szervezők ne legyenek késésben, már megkezdődött és jó ütemben halad a több irányú előkészítő munka. Így például az összes előzetesen javasolt helyszínrre elkészítik a részletes környezeti hatástanulmányt, s ugyanígy a talajmechanikai, közmuellátási felméréseket, a szükséges kisajátítások költségeinek becslését.

A tervpályázati kiírás szeptember 4-től megtekinthető, illetve átvehető: Budapest, V. Kossuth Lajos tér 2—4. II. em. 4; munkanapokon 9—15 óráig.

TE.

Köszöntjük

RÓZA

nevű kedves olvasóinkat.

Róza a latin rosa névből származik, jelentése a rózsára utal. A róza — a latinos Róza és magyaros — Rózsza, Rózszi alakban — női névként már jóval korábban, a középkorban előfordult nálunk a magyar névadásban. S a nép körében is igen népszerű volt.

A népdalok egyszerűn Rózsámnak nevezik a kedvest (már az akár lány, akár legény).

A Nap két: 5.00 órakor nyugszik: 18.30 órakor

A Hold két: 3.56 órakor nyugszik: 18.08 órakor

— Apu, mit vegyek a születésnapodra?
— Semmit kisfiam. Nincs pénzem...

Valutaárfolyamok

Érvényben: 1989. augusztus 29—30.

penznem	vételi árf. 100 egységre Ft-ban	eladási
Angol font	9280,09	9854,11
Ausztrál dollár	4517,79	4797,25
Belga frank	144,60	153,54
Dán korona	777,56	825,66
Finn márka	1342,56	1425,60
Francia frank	897,07	952,55
Görög drachma a/b	35,08	37,26
Holland forint	2680,27	2846,05
Ír font	8068,49	8567,57
Japán yen (1000)	411,28	436,72
Kanadai dollár	5049,16	5361,48
Kuvaiti dinár	19842,02	21069,36
Norvég korona	829,52	880,84
NSZK márka	3020,44	3207,28
Olasz líra (1000)	42,13	44,73
Osztrák schilling	429,18	455,72
Portugál escudo	36,17	38,41
Spanyol peseta	48,32	51,30
Svájci frank	3503,25	3719,95
Svéd korona	894,70	950,04
USA dollár	5932,76	6299,74
ECU (Közös Piac)	6273,41	6661,45
Jugoszláv dinár csekk (10000) b/	21,34	—

a) vásárolható legmagasabb bankjegycímlet 1000-es

b) bankközi és vállalati elszámolásoknál alkalmazható árfolyam:

görög drachma	36,13	36,21
jugoszláv dinárcsekk (10000)	21,98	—

Hanggal működő hitelkártyák

Fizető markoló

A tulajdonos hangját azonosító hitelkártyákat állítottak elő — egyelőre kísérleti jelleggel — egy amerikai kutatóintézetben, a Bell Communications Research-ben.

A hitelkártya birtokosának — miután beteszi a kártyáját a

gépbe — ezután nem a négy karakterből álló azonosító-kódot kell beütönnie, hanem a géphez kapcsolt mikrofon segítségével a masina fülébe kell sütnögnia.

A módszer azon alapul, hogy nincs két egyforma embe-

ri hang: a pénzfelvételekor egy meghatározott szót kimondva a rendszer összehasonlítja a hangot a tulajdonos kártyára rögzített hangjával. Ezzel azonosíthatja, hogy az eredeti tulajdonos akar-e pénzt felvenni. Az új módszernek széles a felhasználási területe: a pénzfelvétele túl használható a kártyával működő telefonoknál, vagy például kártyarendszerrel működő ajtók esetén.

Sajtótájékoztató félidejében

Angyalok, szentek a rendőrségen

A betörő másodszor is visszatért

Rendhagyó sajtótájékoztatóra invitálták tegnapra a megyében megjelenő lapok munkatársait a Tolna Megyei Rendőrfőkapitányságra. Az elmúlt időszakban nem volt divatban, hogy a folyamatban lévő nyomozásról az ügy lezárta előtt tájékoztatót tartsanak, így rendhagyónak, egyfajta nyitásként tekinthető dr. Jelics Miklós rendőr alezredek, a főkapitányság vagyonvédelmi csoportja vezetőjének tájékoztatója.

A nyár óta megszorított templom- és kápolnabetörésekéről volt szó, amelyek folytán Tolnában és a környező megyékben jelentős károk keletkeztek a különböző kegyhelyeken. Mint az alezredek elmondta, a vizsgálat eddigi adatai szerint három csoport hét helyszínen június óta kilenc betörést hajtott végre. A kölesdi és a báti templomba ez időszak alatt kétszer is betörték. Emellett Mözsről, Medináról, a Hőgyész melletti Csicsóból, Mucsi és Závod községekből tettek feljelentést nagy értékű egyházi kegytárgyak betöréses lopás útján történt elviteléről. Csak Csicsón mintegy nyolcszáz ezer forintnyi a kár. Az onnan eltűntek közül két gyertyatartó angyalzóbor megkerült. Jóhiszeműen megvásárolta egy műkincskereskedő, majd eladásra kínálta kirakatában. (Nemrég egy nyugatnémet év 17 ezer márkát, vagy egymillió forintot ígért érte, de a kereskedő nem adta el, mivel műkincset külföldinek nem értékesíthet.) A nyomozás előrehaladott állapotát jelzi, hogy alapos gyanú folytán eddig

ötven vannak előzetes letartóztatásban, és egy személy őrizetbevételeit rendelték el. A rendőrségi fogdában várja a nyomozás befejeztét Sárközi József (alias Motoros) huszonnyolc éves aparthanti lakos és Sárközi Péter harminckét éves fajszi lakos is.

Dr. Jelics Miklós pótolhatatlannak nevezte azokat a műkincseket, amiket a bandák tagjai elraboltak, így — mint mondotta — a rendőrség elsőrendű feladatának tekinti, hogy hiánytalanul, és ha mód van rá, sérülések nélkül kerüljenek vissza eredeti helyükre. Ehhez a lakosságtól addig nagy segítséget kaptak.

Alkalmi tárlatra is invitálta a nyomozásvezető az újságírókat, mert a rendőrség egyik szobájában kiállították az eddig megkerült műtárgyakat, köztük olyanokat, amelyek eredetét a rendőrök még nem ismerik. Így nem tudják, hogy a képünkön bal oldalon látható kis Jézust

tartó Szűz Máriát honét lopták el. Az ezüstkoronás, lilaruhás, kékeszöld köpenyben álló Mária-szobor karján a kis Jézussal, aki kezében zöld-fehér pöttyös országalmát tart, jelenleg nem tudni, honnan került az orgadákhoz. Ugyanúgy ismeretlen a kép közepén álló szentszobor eredete és a jobb oldali, szintén Szűz Mária ábrázolás. Ez utóbbi arany színű koronával, téglavörös ruhában, kék kendővel ábrázolták. A karjában tartott kis Jézus bal karja könyöktől hiányzik, bár ez a sérülés a rablás és szállítás során is keletkezhetett. A kép előterében lévő zöld miseruhát a betörők a kölesdi templomban felejtették, de nem onnét, hanem eddig ismeretlen helyről származik.

A rendőrség illetékesei kérik, hogy aki a betöréses lopásokról, az itt fényképen is bemutatott kegytárgyakról bármilyen tud, jelentse rendőrségen.

6

D Á T U M

1989. augusztus 30.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ szerdai műsora

6.00: Kezdődik a nap. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobby. 9.50: Párizsi magyar figyelő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli hangversz. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmünk útja. 13.00: A mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismerető sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40:

Rádióegyetem. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismerető sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kommentár nélkül. 19.40: Könyvszemle. 20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 20.50: Mérlegen. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai Nap késő esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nélkül. 23.40: Könyvszemle. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35: Mérlegen. 0.45: Műsor-zárás.

ASZABAD EURÓPA RÁDIÓ

POSTACÍME: Radio Free Europe Box 62, Oettingenstrasse 67, D-8000 München 22, vagy D-8000 München 86, Postfach 625.

Müncheni telefonszámunk, üzenetreggizítő készülékek:

(004989) 29—54—57,
(004989) 29—70—46.

Szerdán és szombaton 16.00 és 18.30 között közvetlen beszélgetés lehetséges, ügyeletes munkatárs veszi fel a kagylót (004989) 2102—3916.

Hullámhosszaink (frekvenciák)

19 méter, azaz: 15355 kHz, 25 méter, azaz: 11895 kHz, 31 méter, azaz: 9695 kHz, 41 méter, azaz: 7115 kHz, 49 méter, azaz: 5985 kHz.

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Eco-mix. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Suki András népi zenekara játszik. Ötvös Klára és Pék László nőtánc énekel. 11.33: A világnemléta könyvek. Csehov elbeszélése rádióra alkalmazva. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Közvetítés az ötusa világbajnokság vívó számáról. 14.07: A zene és a költészet a régi Bécsben. 14.27: Beszélni nehé. 14.37: Búcsújárás, búcsús énekek. 15.00: Zengjen a muzsika. 15.30: Fűvös táncok. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Éneklő ifjúság. 16.25: Kenguru. Középkor. 17.00: Védetelenül? 17.30: Beszélgetés zenéről. 17.55: Ipargazdák. 18.00: Rólunk van szó! 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. Az URH sávjában. 17.00: Körkapcsolás bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről. 19.15: Sportvilág. 19.30: Hol volt, hol nem volt... 19.40: „Muzsikának szép a hangja”. 19.50: Gong. 20.00: Akülpolitikai rovat műsora. 20.30: Zeneszerzők a mikrofonnál. 21.15: Kesza és Morito. Akutagave Rjunoszuke japán író elbeszélések rádióváltozata. 21.49: Filmzene. 22.00: Hírvilág. 22.30: Az állam én vagyok? Reform helyett reform? 22.40: Vallások világhíradója. 23.10: A béke utolsó órái...

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Közvetítés az ötusa világbajnokságról: vívás. 9.08: Gasparone. Részletek Millőcker operettjéből. 10.00: Útikalauz üdülőknél. 10.05: Hajsza. 10.10: James Last zenekara játszik. 10.30: Nyolc rádió nyolc dala. 11.05: Közvetítés az ötusa világbajnokságról: vívás. 11.08: Hogy szól? 11.30: Balatonrádió. 12.10: Mazaroff Mária népdalfelvételeiből. 12.30: Postabontás. 13.05: Közvetítés az ötusa világbajnokságról: vívás. 13.08: A tegnapi slágereiből. 14.00: Sokféle. Szórakoztató irodalmi magazin. 15.05: Közvetítés az ötusa világbajnokságról: vívás. 15.08: Pop-labor. 16.00: Meseautóban. Régi idők filmclai. 16.45: Lakatos Tibor: Rapszódia

Rádió, televízió

hegedűre és népi zenekarra. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Garázs. 19.35: Egy hajóban. Verebes István műsora. 20.05: Albumajánlat. 21.05: Közkívánatra! 22.06: Rádiószínház. Detektívek szabadnapja. 23.20: Bart-G. Dénes György: Olivér. Musical hangverseny a rádió 6-os stúdiójában. 0.14: A Párizsi Fűvősegyüttes felvételeiből.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: A MÁV Szimfonikusok hangversenye a Pesti Vigadóban. 10.20: Népdalkórusok, hangszerkötés. 10.45: A magyar nyelv szadai. 11.00: Kamarazene. 12.05: Új kóruslemezinkből. 12.49: Régi fűvös zene. 13.00: Rádiószínház. 13.49: Decsényi János: Népdal. 13.59: Nagy siker volt! 15.21: Magyar művészek operafelvételeitől. 16.05: A kamarazene kedvelőinek. 17.10: Barokk-zene. 18.30: A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Talentum Kulturális Fórum Egyetemi énekara énekel. 20.30: Félóra népzene. 21.00: Otto Klemperer vezényli a Philharmonia és az Új Philharmonia zenekart. 22.30: Új kamarazene-felvételeinkből. 23.15: Alternatív diszkó.

TV1

9.05: Képzőművészet. 9.10: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.15: Szünidei matiné: Smith Angol filmsorozat. 9.40: Választottság és alkalmazkodás az állatvilágban. Angol ismeretterjesztő sorozat. 10.05: Stúdió '89. 10.50: Ötusa világbajnokság. Vívás. 11.00: Képzőművészet. 11.05: Hírek. 11.50: Ötusa világbajnokság. Vívás. 17.00: Déli videóújság. 17.10: Hírek szlovák nyelven. 17.15: Az oroszlanfiak birodalma — Kandy. NSZK dokumentumfilm Sri Lankáról. 18.05: Betűreklám. 18.10: Telesport. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Békés Pál: Heten Budapest ellen. Tévjáték. 21.05: Tévétükör. 21.20: Reklám. 22.05: A gyulai

vár. Képzőművészeti kisfilm. 22.20: Szép magyar tánc. 22.25: Híradó 3.

TV2

17.25: Képzőművészet. 17.35: TV2. 18.00: Telesport. 18.10: TV2. 18.25: Gyerekeknek. 18.48: Mozaik. 19.00: Tisztelegés karrier. Csehszlovák filmsorozat. 20.18: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Rendezte Marton Frigyes... Önéletrajz—közéletrajz—kabaré. 22.25: Napzárta.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Skykrónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: A Skytext oldalai. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. Vígjátéksorozat. 16.45: Sylvianus. Rajzfilm. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás. 8.02: Egyveleg. 15.30: The Global Chart Show. 16.30: Forró drót. 18.30: Transmision. 19.30: Lenny Henry. Vígjátéksorozat. 20.00: A Magányos Farkas Mexicóban. 21.30: Euromagazin. Hírek, események, érdekességek. 21.50: Világhíradó. 22.00: Burke törvénye. Bűnügyi filmsorozat. 22.55: Bamaby Jones. Bűnügyi filmsorozat. 0.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: A nagy pecsétőr. 18.05: Hírek, időjárás. 18.10: Pihenődő. 18.30: Szármalé képzőlet. 19.00: Számok és betűk. 19.30: A világ állatai. Természetfilm-sorozat. 20.00: Híres hegymászások. 20.50: Jazz In. 21.25: Visszhangok. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás.

22.35: Svájc és a háború. Dokumentumfilm-sorozat. 23.20: Egyetlen dal. 0.10: Komolyzene. 0.40: Műsor-zárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Sport. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Claudine. Amerikai film. 12.50: IFA-hírek. 13.00: Tévébörze. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Közkórház. 14.50: Egészségvédő ötletek. 15.00: Sport. 16.35: Bonanza. Westernsorozat. 17.25: Piaci ötletek. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Enterprise űrhajó. Sci-fi-sorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerek. 19.30: Időjárás. 19.35: Sport. 21.30: Kicsiszerve. Amerikai filmvígjáték. 23.50: Hírek, sport, időjárás. 0.00: Vigyázat, magasfeszültség. Krimisorozat. 1.05: Sport.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor. 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Lódarázs a kaptárban. 9.00: Nyári program. 13.25: Komolyzenei műsor. 14.25: Sorozat gyermekeknek. 14.55: Oktatóműsor. 15.25: Műsorismertetés. 15.30: Hírek. 15.40: Rádásprogram. Éjszakai műsor ism. 16.30: Magyar híradó. 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.55: Tv-naptár. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Dokumentumfilm. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turisták számára. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló I. 19.52: A mai sport. 20.00: Filmest. 22.35: Tv-napló II. 22.55: Hírek külföldi turistáknak. 23.00: Rádásprogram. Éjszakai műsor. 1.00: Hírek. 1.05: Műsorelőzetes.

2. műsor. 19.30: Tv-napló. 20.00: Zenei est. 21.30: Hírek. 21.35: Sciencia Jugoszlavia. 23.10: Műsorelőzetes.

A Sky Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Megvette már a **HELYZET-et** Dél-Dunántúl hetilapját?

KAPHATÓ:
Somogy,
Tolna
és Baranya
megyében

Kérje az újságárusoknál!

APRÓHIRDETÉS

Ingatlanközvetítés! Balaton-parti nyaralók, lakóházak, beépíthető telkek eladó. Érdeklődni: Dr. Pucsek Judit ingatlanközvetítő 8300. Tapolca, Fenyves u. 18. Telefon: 87/12-223.

Blogliszta szerződéssel eladó, előnyös feltételekkel. Ajánlatokat: Balasgyarmat-Ipolyszög Halász u. 19. (Nógrád megye).

Mintás műkő kerítéssablon eladó. Kajdacs, Kossuth L. u. 517.

Blogliszta kedvező szerződési feltételekkel, díjmentes technológiával és szállítással, hitelre is eladó. Bajkai Bonyhád, Benczúr 40.

Kis traktor, önjáró szalagfűrészel, pótkocsival, 1 db nagyméretű vegyes

tüzelésű kazán, és kb. 13 m² tőrgyfa mozaik parketta olcsón eladó. Cím: Tamási, Dózsa u. 6. 7090.

Garázsban tartott 1200-as piros színű Lada eladó. Rendszám: ZP. Érdeklődni: Zomba, József A. u. 71., vagy este: 74/15-604 telefon.

Bonyhádon 1,5 szobás földszinti lakás bútorozatlanul hosszabb időre kiadó. Érdeklődni: Kozák János Bonyhád, Bacsó B. 45/D. I/4. esti órákban.

240 m²-es lakhatóan kész családi ház, 40 m²-es műhely, + ipari áram, 250 n-él telken, sürgősen eladó. Szoc.-pol., OTP. kölcsön igénybe vehető. Cím: Vörös Károly Decs, Erdős Emil u. 10.

A Tolna Megyei Lakásbentartó Ipari Szövetkezet, Szekszárd, Marx K. u. 22. vállalkozói hasznosításra meghirdeti Szekszárd, Epreskert utcában lévő betonúton jól megközelíthető, villannyal ellátott, bekerített, összesen 3900 m² területű ingatlanát. Érdeklődni: Gombás Ákos főkönyvelő. Telefon: 06-74/12-374.

HIRDETÉSÉT TELEFONON IS FELADHATJA!

Szekszárdon:	16-277	14-626
	11-946	12-061
	11-109	14-452
	15-271	14-137
	13-603	16-854
	16-184	16-094
	13-773	11-672
	15-271	12-471
	14-137	
Dombóváron(74)	66-779	65-174
Pakson: (75)	11-173	
Tolnán: (74)	40-476	40-317
Gerjenben: (75)	37-060	

Lapunk
előfizetőinek
apróhirdetéseit
1989. december
31-ig
díjtalanul
teljesítjük.

1989. augusztus 30.

D Á T U M

7

HIRDESSEN POSTAI FELADÁSSAL!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi és feladja címünkre:

**DÁTUM RT. 7100 Szekszárd,
Bajcsy-Zsilinszky u. 7.**

három napon belül olvashatja hirdetését (fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve:

Címe:

Hirdetés szövege:

MAGYAROK

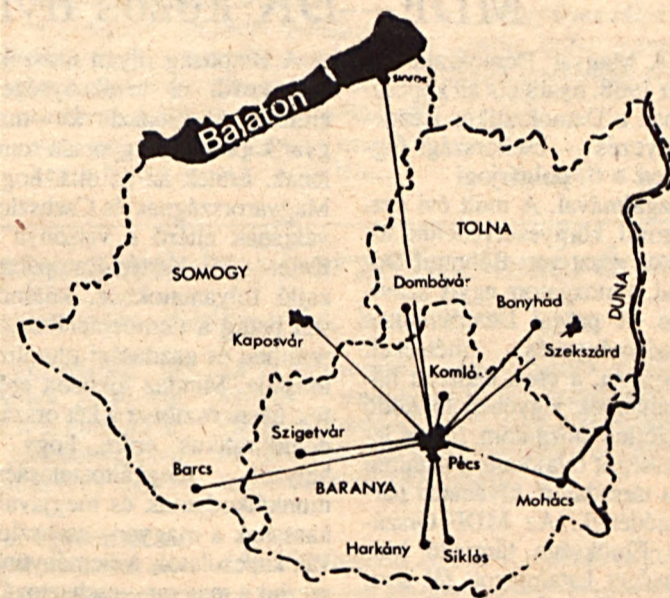
Irodalmi, kulturális, tudományos folyóirat. Kiadja a Babits Kiadó, megjelenik havonta.

Az első és egyedülálló olyan magyar periodika, amely összekötő kapocs a külföldön élő és a belföldi magyarok között.

A külföldi értékesítés mellett belföldön is kapható.

Megrendelhető a Babits Kiadónál (7100 Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.) és a postahivatalokban, megvásárolható a hírlapárusoknál.

NOVOPRESS

A NOVOTRADE RT.-BARANYAKER LAPJA Dolgozókat keres? Elfekvő árukészlete van? Szolgáltatásait akarja reklámozni? Termékeit eladni?

FORDULJON HOZZÁNK BIZALOMMALI Baranya, Somogy, és Tolna megyében MEGOLDJUK HIRDETÉSI, REKLÁMOZÁSI gondjait. Lapunk mérete A/4-es.

Bővebb felvilágosítással szívesen állunk rendelkezésükre szerkesztőségünkben.

**PÉCS, SALLAI U. 1. 7621.
Telefon: (72) 14-212, 32-325
Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.
Telefon: (74) 16-277 Teletax: 15-275**

Országos egészségvédelmi börze

Vitakörök — Állásfoglalás

A három napos egészségvédelmi rendezvénysorozat keretében tegnap különböző vitakörökben tanácskoztak a résztvevők Szekszárdon, a Babits Mihály Megyei és Városi Művelődési Központban. Néhány témát sorolunk a szekciók üléséről: Az ember joga az egészséges környezethez, Idegenforgalom, turizmus, társasutazás, egészségvédelem. Szó volt a háztartásszervezés és vezetés, valamint az egészségmegőrzés kapcsolatáról, valamint a kereskedelem, a közművelődés, a helyi tömegkommunikáció és az egész-

ségmegőrzés kapcsolatáról, illetve összefüggéséről. Ma reggel fél kilenckor folytatódik a munka. Először a tanácskozássorozat tükrében megfogalmazott állásfoglalást, felhívást ismertetik, majd megalkotják az üdítőitalrendet, a kamarateremben kerül sor a videofilmeik szemléjére, illetve a társalgóban üdítőital-versenyt tartanak. Délelőtt fél tíztől a ház márványteremben és a ruhátár előtti előtérben tartják a börtönt, a kötetlen tapasztalatszerkedet, az érdeklődők pedig egészségvédő ételeket, italokat vásárolhatnak.

Zsákomban a mákom?

Rakományok mákonya

Tadzsikisztánban az elmúlt időszak alatt több mint tíz hektár ültetett és kilencven hektár vadon növény, kábítószer alapanyagát képező növénytermő területet találtak és semmisítettek meg a kábítószer előállítás ellen folyó köztársasági méretű harc keretében. A tiltott narkotikum alapanyagot tartalmazó növények természetiséért 118 embert vontak felelősségre, tíz kábítószergyártó helyet találtak és az utak mentén végzett ellenőrzések során kábítószer kereskedőket is letartóztattak, rakományukat elkobozták. Beszámolnak a „Mák-89” elnevezésű akcióról, amelynek ke-

retében mozgósították a köztársaság lakosságát a kábítószer termelők, előállítók és kereskedők felkutatására. Önkéntes rendőri alakulatok, jogászok, társadalmi szervezetek tagjai, mezőgazdasági szakemberek fésültek át a háztáji termőföldeket, a kolhozok és szovhozok földjeit, ellenőrzéseket végeztek az utakon. Tadzsikisztánban elsősorban a mákból az ópium előállítására terjedt el és a vizsgálatok szerint a narkotikum jól szervezett csatornákon át eljut az ország minden részébe. A Szovjetunióban évről-évre több kábítószer fogyasztót tartanak nyilván.

Kedves vendégek a DÁTUM szerkesztőségében

*
Hétfőn — szekszárdi látogatásuk egyik program-pontjaként — kedves vendégek jártak lapunk szerkesztőségében: Mark Palmer, az Egyesült Államok budapesti nagykövete, valamint Thomas Lynch, a nagykövetség első titkára. Mint a fénykép is bizonyítja, a vendégek merevnek nem nevezhető beszélgetésen ismerkedtek a Babits Kiadó valamint a DÁTUM eredményeivel, sikereivel, gondjaival — valamint a kiadó és a lap vezetőinek elképzeléseivel. Reméljük, e látogatást újabbak követik majd!
*

Ázhatunk, fázhatunk

Túlnyomóan borult idő várható, legfőljebb kicsit szakadhat föl a felhő. Ismétlődő eső és helyenként zivatar is várható. Tovább erősödik, többfelé viharos lesz az északi szél. Folytatódik a szokatlanul hűvös idő. Szerdán reggelre 8, 13 fokig süllyed, napközben 13, 18 fokig emelkedik a hőmérséklet.

Emberi jogokat — Prágában is

Az SZDSZ és a FIDESZ nyilatkozata

Mi, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata 200. évfordulójának tiszteletére Párizsban tartott ünnepség résztvevői és közreműködői, csatlakozunk a Fidesz és a Szabad Demokraták Szövetsége Párizsban kibocsátott felhívásához. Tiltakozunk, hogy Prágában 1989. augusztus 21-én, Csehszlovákia szegyenletes lerohanásának évfordulóján az együtt emlékező csehek, lengyeleket, magyarokat, bolgárokat,

németeket, olaszokat a prágai rendőrség brutálisan bántalmazta, és a két magyar fiatal, Deutsch Tamás és Kerényi György ellen a csehszlovák hatóságok eljárást indítottak.

Párizs,
1989. augusztus 26-án.

Kibocsátották: Rajk László (Szabad Demokraták Szövetsége), Rockenbauer Zoltán (FIDESZ).

A felhívást aláírták a bicentenáriumi fesztivál résztvevői, többek közt: Wole Soyinka, Nobel-díjas író (Nigéria), Sergio Valech, kardinális (Chile), Adolfo Perez Esquivel, Nobel-békedíjas kardinális (Argentína). (Lapzártakor érkezett híreink szerint a budapesti csehszlovák konzul közölte: a két magyar 5000 korona pénzbüntetéssel sújtották és az országból kiutasították.)

Ösztönző összefogás

MDF—DK közös nyilatkozat

A Magyar Demokrata Fórum 1988. nyara óta áll kapcsolatban a Demokratikus Kezdeményezés — csehországi független polgárjogi — mozgalmával. A múlt évi esztergomi környezetvédelmi fórumon részt vett Bohumil Dolezal, a mozgalom egyik szóvivője. A prágai Demokratikus Kezdeményezés mérsékelt irányzatú, a cseh nemzeti hagyományok jegyében működő független mozgalom, fontos jelentőséget tulajdonít a hatalom és a társadalom kívánatos párbeszédének. Az MDF Országos Elnöksége tárgyaló küldöttséget hatalmazott fel arra, hogy a Demokratikus Kezdeményezés képviselőivel megbeszéléseket folytasson országaink és népeink kapcsolatairól. A tárgyalások eredménye az alábbi közös nyilatkozat.

Nyilatkozat

1989. augusztus 26-án került sor Prágában a Magyar Csehszlovák Együttműködési Bizottság első összejövetelére, amelyen a Magyar Demokrata Fórum és a Demokratikus Kezdeményezés (Demokraticka Inicijativa) képviselői vettek részt.

A Bizottság olyan időszakban kezd el tevékenységét, amikor a csehszlovák—magyar kapcsolatok gyorsan romlanak. Ennek az az oka, hogy Magyarországnak és Csehszlovákiának eltérő a viszonya a Kelet- és Közép-Európában zajló folyamatokhoz, különösen pedig a demokráciához, a politikai és gazdasági pluralizmushoz. Mindez fokozott erőfeszítésre ösztönzi a két ország demokratikus erőt, hogy a helyzet megváltoztatásáért munkálkodjanak és megjavulhassanak a magyar—csehszlovák kapcsolatok. Véleményünk szerint a magyar—csehszlovák barátság legfontosabb tényezői közé számít a két ország demokratikus erőinek az együttműködése. Az együttműködés alapvető feltétele, hogy mind a két ország kormánya betartsa a helsinki megállapodásokat és a bécsi záradokumentumok rendelkezéseit. Szabadon kell tehát bocsátani a politikai foglyokat, a két magyar állampolgárt, akiket jelenleg Csehszlovákiában börtönben tartanak foga.

A magyar—csehszlovák kapcsolatok javítása érdekében felajánljuk további független

csoportoknak is a bizottságunk munkájában való részvételt, és arra is törekszünk, hogy hivatalos szervezetek képviselőiből is szerezzünk tagokat. 1989. október 28-án, Csehszlovákia állami ünnepe alkalmából Prágában megrendezzük a Csehszlovák—Magyar Együttműködési Bizottság ülését, melyet a csehszlovák—magyar megbékélés és együttműködés kérdéseinek fogunk szentelni. A Csehszlovák—Magyar Együttműködési Bizottság tagjai egymás lehető legjobb kölcsönös tájékoztatására fognak törekedni, s ezzel lehetővé tenni népeink valóságos érdekeinek megismerését, s azoknak az ideiglenes nézeteltéréseknek az áthidalását, amelyek a magyar és csehszlovák kormány eltérő szemléletéből következnek.

Prága—Budapest,
1989. augusztus 28.

A Demokratikus Kezdeményezés nevében:

Emanuel Mandler,
Karel Stindl, Bohumil Dolezal.

A Magyar Demokrata Fórum nevében:

Btró Zoltán, Józ Rudolf,
Kiss Gy. Csaba.

Drog és demokrácia

Virgilio Barco kolumbiai elnök hétfői beszédében hangsúlyozta, hogy országának segítségére van szüksége a kábítószermaffia elleni harchoz.

Az elnök hozzáfűzte, hogy a világ kábítószerezesei az eddig ismert legnagyobb és leggonoszabb bűnszövetkezetet hozták létre Kolumbiában, s ez kormánya és a demokrácia létét fenyegeti. A kábítószermaffia vezetőinek szerinte meg kell értenniük, hogy az egész civilizált társadalom üldözöbe veszi

őket. „Nincs hely számukra, nem lenne szabad, hogy piacuk legyen” — mondta az államfő, hozzáfűzve, hogy a kábítószergyártó országoknak kellene letörniük a keresletet. Virgilio Barco utalt arra, hogy a kábítószermaffia másutt, más országban üti majd fel fejét mindaddig, amíg az emberek kábítószert fogyasztanak.

Monica de Greiff kolumbiai igazságügyminiszter Washingtonban közben a kábítószerek elleni harchoz nyújtandó

amerikai segítségnyújtásról tárgyalt. Korábban arról érkeztek hírek, hogy Monica de Greiff már lemondott tisztségéről, mert a kábítószerek megfényezték.

Kolumbiában tovább folyik a maffia elleni hadművelet, s Peru is lezárta a határt Kolumbia felé, hogy megakadályozza a kábítószermaffia menekülését. A maffia központjában, Medellinben a polgármester erősítésként hater ezer rendőrt kért a harchoz, de csak százötven kapott, s ők is csak a jövő héten állnak szolgálatba. „A kormány magunkra hagyott minket” — hangzott a polgármester.

Észt és litván nyilatkozat

Csak a türelem terem

Hétfő esti ülésén a Lett és az Észt Kommunista Párt központi bizottságai támogatásukról biztosították az SZKP KB-nak a baltikumi törekvésekkel kapcsolatos hétfői nyilatkozatát.

Az észt pártvezetés véleményét a köztársaság televíziójában hétfő este Vajno Valjas első titkár ismertette, s ebben támogatta az SZKP Központi Bizottságának nyilatkozatában foglaltakat. Támadta egyúttal azokat a konzervatív erőket, amelyek a helyzet élezésére törekednek a köztársaságon belül. Közölte ugyanakkor, hogy

továbbra is támogatni fogják az autonómiára, az észt nyelv és kulturális örökség ápolására vonatkozó követeléseket — írja a Reuter brit hírszolgálati iroda.

Hasonló tartalmú nyilatkozatot olvastak fel a litván televízióban is. A litván párt egy felelős tisztviselőjétől származó információk szerint Mihail Gorbacsov vasárnap szabadságáról telefonon beszélt Algirdas Brazauskassal, a litván párt vezetőjével. A tisztviselő részleteket nem közölt, viszont egy másik forrás szerint Gorbacsov

már pénteken is, még az SZKP KB nyilatkozatának közzétételétől beszélt Brazauskassal.

A szabadságát töltő George Bush amerikai elnök hétfőn úgy vélekedett, hogy Mihail Gorbacsovnak ugyanolyan türelmet kell tanúsítania a baltikumi politikai követelésekkel szemben, mint amilyen türelmet a szovjet vezető tanúsított egyes kelet-európai országokban — Lengyelországban és más államokban — zajló politikai változások iránt.